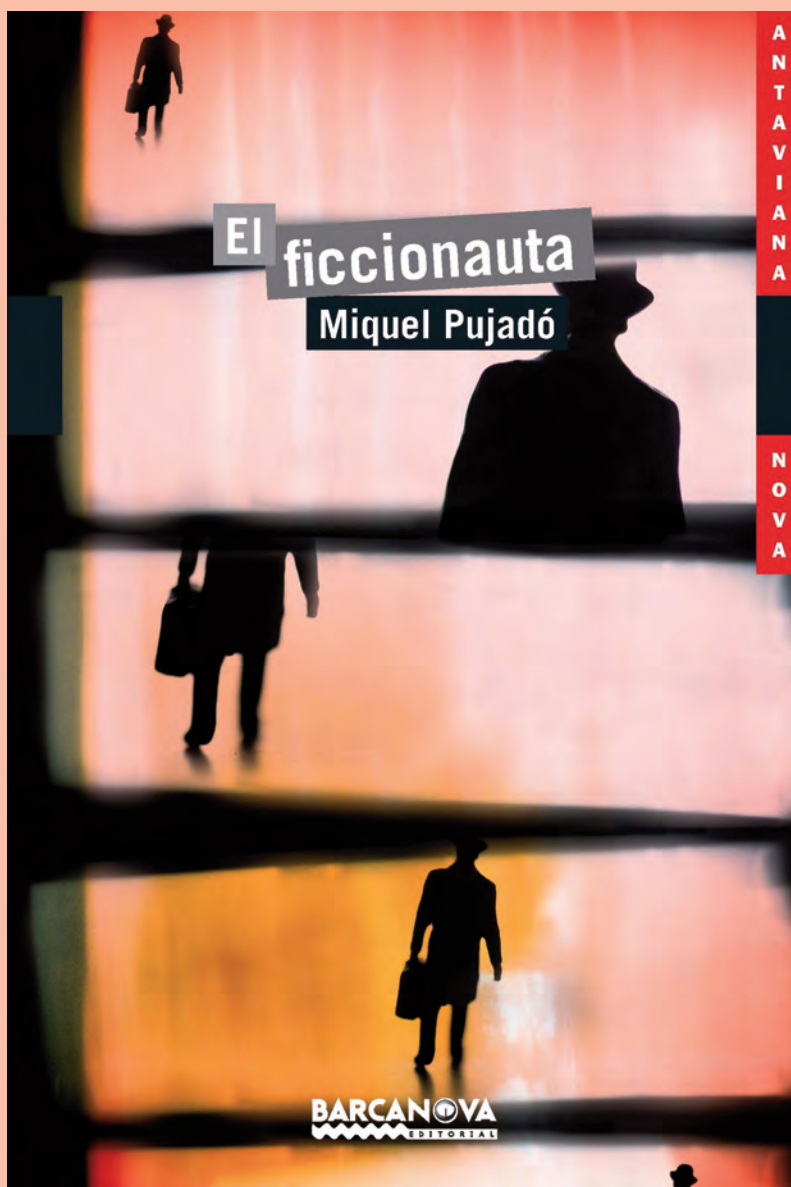

LECTURA ACTIVA

Literatura Juvenil - Antaviana Nova - Sèrie vermella

EINES PER TREBALLAR LA LECTURA A LES AULES

Muntsa Farré

ÍNDEX

L'OBRA I EL SEU ENTORN

Fitxa tècnica	3
Introducció	3
L'autor	4
L'argument	4
Gènere, estil i context literari	5
Tema i subtemes	5
Informació complementària sobre l'autor i la seva obra	6

PROPOSTES DE COMPENSIÓ LECTORA

Abans de la lectura	9
Durant la lectura	13
Després de la lectura	66
Avaluació	68

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

Reforç	72
Ampliació	73

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

Opinions i valoracions	77

PROPOSTES LÚDIQUES

Activitat	78

INTERDISCIPLINARIETAT

Activitats	79

LITERATURA COMPARADA

Activitats	81

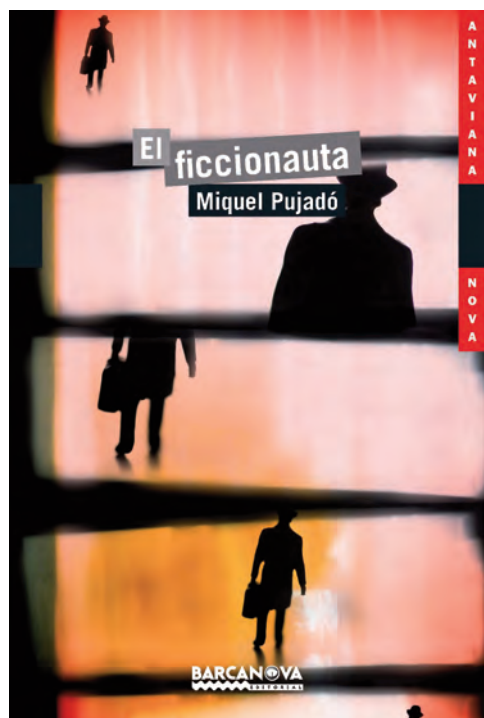
SOLUCIONARI

83

L'OBRA I EL SEU ENTORN

FITXA TÈCNICA

Títol: *El ficcionauta*

Autor: Miquel Pujadó

Foto de la coberta: AGE-Fotostock

Editorial: Barcanova

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2013

Col·lecció: «Antaviana Nova», Sèrie vermella, 189

Pàgines: 198

A
N
T
A
V
I
A
N
A

N
O
V
A

INTRODUCCIÓ

El ficcionauta és una novel·la que pertany al gènere detectivesc i que, amb el ritme trepidant que caracteritza aquest gènere, parla del procés de creació i de la magnitud que prenen els personatges de ficció. Il·lustra clarament l'afirmació que han repetit diversos autors sobre el fet que els seus personatges prenen vida i que són aquests els qui porten les regnes de la història a mesura que aquesta es va creant, malgrat la paradoxa que depenguin de les plomes dels creadors. D'altra banda, la novel·la d'en Miquel Pujadó esdevé tot un homenatge a la literatura, ja que fa un repàs extens a moltes de les obres clàssiques que formen part del nostre imaginari. Aquests dos epicentres, la creació i l'homenatge, fan que *El ficcionauta* sigui com una matrioixca, ja que cada cop que l'obrim sorgeix una nova dimensió en el seu interior.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'AUTOR

En Miquel Pujadó va néixer a Madrid l'any 1959 i viu a Terrassa des que tenia quatre anys, ciutat d'on procedia la seva mare. És doctorat en Filologia romànica i llicenciat en Filologia catalana.

També és una persona molt versàtil que ha recorregut una àmplia trajectòria professional com a professor, cantant, escriptor i traductor.

Com a músic, destaquen els seus àlbums enregistrats en format CD, amb composicions noves i altres que provenen de la seva obra anterior en vinil, com, per exemple, *Crisàlide*, *Sediments*, *Frontissa* o *Entre la veu i els dits*. Ha col·laborat amb

grans noms com Ovidi Montllor, Gato Pérez o Lucky Gury i ha adaptat lletres de Brassens, Leo Ferré i poemes d'Agustí Bartra.

Amb el seu treball, en Miquel Pujadó ha contribuït a difondre la *chanson* a Catalunya, amb versions de Brassens.

L'any 2001 va guanyar el premi de Música Francesc Pujol i Pons, de l'Agrupació per al Foment de la Cultura Catalana, 2001.

En el seu vessant més literari, cal destacar la publicació, durant més de vint anys, d'articles sobre cançó europea i internacional en diversos mitjans de comunicació, especialment en la revista *Serra d'Or*. També va participar en la redacció del *Diccionari de la cançó*. D'*Els Setze Jutges al rock català*, publicat l'any 2000, ha escrit narrativa i poesia i també té una obra dramàtica representada. L'any 2003 va guanyar el premi Lola Anglada amb *Un príncep massa encantat i altres personatges amb problemes*. En Miquel Pujadó també ha traduït *El mal negre* (Ed. Columna, 1993), *La torre dels miracles* (Ed. Pòrtic, 1989) i *Topologia del malparit* (Ed. La Campana, 1988).

En el discurs en motiu del lliurament del Premi Barcanova 2012, en què l'autor va quedar finalista amb l'obra *La serpentina i l'antiga família*, Vicenç Villatoro va destacar que Pujadó forma part de la nòmina de creadors que s'han dedicat al món juvenil amb el bagatge i la seriositat que els han atorgat anys d'experiència en el món de la creació per a adults. Així, la seva obra no és pas de «fórmula», sinó que cerca fer literatura, des de tota la seriositat que implica manipular el llenguatge per dur-nos a la imaginació i a la recreació.

L'ARGUMENT

En Carles Motta és un estudiant de periodisme que ha de fer un treball força especial per al professor Gabriel Cabrera per substituir un examen que no havia pogut fer. El docent està fermament convençut que per ser periodista s'ha de dominar la intriga i el llenguatge i fer bona literatura per tal d'atreure el lector sobreestimat d'informació. Per això, li encarrega que es-

L'OBRA I EL SEU ENTORN

L'ARGUMENT

crigui el primer capítol d'una novel·la detectivesca que comenci amb un «crim perfecte». En Carles, que ajorna les feines fins a darrera hora, es refugia a casa de la seva amiga Anna perquè el seu ordinador s'ha espatllat i escriu d'una tirada aquest capítol mig inventat i mig inspirat en fets i personatges de la seva vida real.

El problema sorgeix quan el personatge que ha creat, un assassí implacable anomenat Kurt Süskind, pren consciència de la seva existència, traspasa les barreres del món de la ficció i apareix al món real, on persegueix en Carles, a qui odia per haver-lo convertit en el protagonista d'una novel·la d'un sol capítol, fet que el deixa per sempre suspès en una obra inacabada. Llavors la novel·la esdevé detectivesca amb en Carles i l'Anna —ajudats de l'Hèrcules Poirot fet realitat— d'una banda, i el comissari Clavero, de l'altra, els quals aniran seguint la pista de tot l'estol de cadàvers que l'assassí implacable va deixant al seu pas. L'objectiu és atrapar en Kurt Süskind i retornar-lo al món de la ficció, fet que obligarà l'estudiant de periodisme a recórrer el camí invers al del seu personatge i sobreviure en una dimensió que mai no hauria d'haver conegut.

GÈNERE, ESTIL I CONTEXT LITERARI

El ficcionauta és una novel·la del gènere detectivesc que gira entorn de la persecució d'un assassí a sang freda que prové de la ficció i que ha pres vida al món real. En Carles Motta, personatge principal i alhora autor de la pseudonovel·la, esdevindrà un detectiu forçat per les circumstàncies, això sí, molt ben assessorat pel mestre dels investigadors: el cèlebre Hèrcules Poirot, personatge creat per Agatha Christie. La novel·la pren un cert aire còmic quan la persecució s'allargassa amb el comissari Clavero, el funcionari de la policia que sempre anirà un pas enrere, i el psiquiatre Jaume Manresa, contractat pel pare del protagonista, els quals van darrere en Carles, el perseguidor perseguit.

TEMA I SUBTEMES

El tema principal de la novel·la és el **procés de creació literari**, la responsabilitat de l'autor que dóna vida a personatges i circumstàncies que formaran part del nostre imaginari i que influiran en la nostra manera de pensar i de concebre el món. L'obra pretén exemplificar com unes existències que solament tenen entrada per la ment poden alterar i modificar la vida real i també el contrast que significa viure sentiments i emocions a partir de circumstàncies, accions i personatges irreal.

Els subtemes que tracta la novel·la d'en Miquel Pujadó són diversos:

- La **novel·la detectivesca**, amb totes les seves variacions —novel·la de crim, *thriller*, novel·la negra, novel·la d'espionatge...—, i també la fórmula de la seva creació i la intriga que provoca en milers de lectors adeptes al gènere.
- El **periodisme**: la necessitat de l'esperit investigador i de la qualitat literària en el professional que l'exerceix.

L'OBRA I EL SEU ENTORN

TEMA I SUBTEMES

- La **necessitat de l'art en les nostres vides**: el càstig que rep en Kurt quan li impedeixen gaudir de la música és la mateixa impotència que sentim quan no podem accedir al món de l'art un cop ens hi hem endinsat.
- La **literatura clàssica**: el coneixement necessari de les obres que formen part del nostre imaginari ancestral i que es troben en la base de tota creació posterior i la peremptorietat de conèixer el nostre bagatge cultural.
- L'**origen de l'Univers i de l'existència**: la reflexió existencialista.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

En Miquel Pujadó ha escrit aquestes altres obres:

Narrativa

- *Un príncep massa encantat i altres personatges amb problemes* (Ed. La Magrana, 2004)
- Les «Vacances del Mar», dins del llibre col·lectiu *Salou, 6 pre-textos* (Ajuntament de Salou, 2006)
- *L'okupa de cervells* (Ed. Barcanova, 2007)
- *El genial oncle Anastasi* (Ed. Barcanova, 2010)
- *La serpentina i l'antiga família* (Ed. Barcanova, 2013)

Poesia

- *El mot i qui el vetlla* (Ed. Columna, 1991)

Contes

- «El trencador de ces» (*Cavall Fort*, setembre de 2007)
- «Vidràlia» (*Tretzevents*, març de 2008)
- «La guerra dels mots» (*Cavall Fort*, març de 2009)

Diccionari

- *Diccionari de la cançó. D'Els Setze Jutges al rock català* (Ed. Proa/Enciclopèdia catalana, 2000)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

Teatre

– *Agustí Bartra, 25 anys després* (estrenada al Romea, amb direcció de Carles Canut, 2007).

Si voleu saber més coses sobre l'autor i la seva obra, podeu consultar aquestes pàgines web:

www.barcanova.cat

(Pàgina web de l'editorial Barcanova que permet descobrir els productes que ofereix l'editorial.)

www.espaibarcanova.cat

(Portal de l'editorial adreçat als alumnes que permet accedir a les referències a enllaços i adreces que trobareu en els llibres de text de l'editorial.)

www.miquelpujado.cat

(Pàgina web d'en Miquel Pujadó. Hi podeu consultar les lletres de les seves cançons, que us permetran endinsar-vos en la seva manera de pensar i els seus valors. Us recomanem la lectura de la seva «Carta oberta».)

www.botiboti.org/grupsweb/miquelpujado.htm
www.cancioneros.com/aa/773/0/canciones-de-miquel-pujado

(Pàgines web en què trobareu informació sobre l'obra musical de l'autor.)

www.cantautors.cat/cantautors/miquel-pujado/entrevista/

(Pàgina web en què es pot llegir una entrevista que en Joan Alcaraz va fer a en Miquel Pujadó.)

http://ca.wikipedia.org/wiki/Novel%C2%B7la_detectivesca

(Hi podeu consultar la definició que fa la Viquipèdia de la novel·la detectivesca.)

L'OBRA I EL SEU ENTORN

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA SOBRE L'AUTOR I LA SEVA OBRA

http://ca.wikipedia.org/wiki/Agatha_Christie

(Pàgina web de la Viquipèdia dedicada a l'escriptora anglesa Agatha Christie.)

www.frasesdecine.com

(Recull de grans frases i citacions del món del cinema que destaquen per la seva originalitat o el seu enginy.)

www.youtube.com/watch?v=TAEQMp4soOw

(Hi podeu veure un vídeo titulat *Wagner–Cabalgata de las Walkirias – Met 2011*.)

www.dicpc.cat

(Pàgina web del *Diccionari Pràctic i Complementari*, que vol ser una eina per a totes aquelles persones que pensen que val la pena fer les coses ben fetes.)

<http://frasesfetes.blogspot.com.es/>

(Recull de frases fetes que inclou el significat de cada frase, un exemple i una fotografia amb el sentit literal que van fer els alumnes de primer d'ESO de l'Institut Frederic Martí Carreras de Palafrugell.)

http://es.wikisource.org/wiki/Veinte_mil_leguas_de_viaje_submarino

(Hi trobareu, per capítols, l'obra *Vint mil llegües de viatge submarí* de Jules Verne en castellà.)

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

Indicacions per al professorat

L'activitat 3 pretén que els nois i les noies es familiaritzin amb Agatha Christie, considerada la reina del crim. Christie va escriure una extensa obra de més de vuitanta títols que ha estat traduïda a més de cent idiomes. Destaqueu l'episodi de la desaparició de l'autora, molt proper a les seves creacions. Christie va desaparèixer durant onze dies després d'haver-se barallat amb el seu primer marit perquè aquest volia divorciar-se'n per casar-se amb la seva amant. Finalment, la van trobar en un hotel balneari registrada amb el cognom de l'amant del seu marit. Aquest capítol biogràfic pot donar lloc a un debat molt interessant sobre la barreja que ficció i realitat creen en una personalitat que viu tan intensament l'una com l'altra.

Quan parreu dels dos detectius més cèlebres que va crear Christie —Miss Marple i Hercule Poirot—, aprofiteu per ensenyar-los la caracterització que va fer l'actor britànic David Suchet del detectiu belga.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

1. Per familiaritzar-te amb la novel·la, fes les activitats següents:

a) Observa atentament la fotografia de la portada del llibre i digues què et suggereix.

---

b) Ara, llegeix-ne el títol. A què creus que es deu referir el mot que s'ha inventat l'autor? Quins altres mots coneixes que acabin en *-nauta*?

---

c) Obre la novel·la i llegeix la informació que trobaràs en la pàgina interior del tercer full —anomenada pàgina de crèdits— i en la contraportada. Després, completa les dades següents:

- Títol: _____
- Autor: _____
- Fotografia de la coberta: _____
- Lloc i any d'edició: _____
- Editorial: _____
- Col·lecció: _____
- Nombre de pàgines: _____
- ISBN: _____
- Equip editorial: _____

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

2. Quins ingredients creus que ha de tenir una bona novel·la de detectius?

---

3. El gènere detectivesc té una nòmina llarguíssima d'autors, alguns dels quals són autors molt destacats, com és el cas d'Agatha Christie.

Busca informació sobre aquesta autora, fixa't en algun episodi novel·lesc de la seva vida i digues quins van ser els dos investigadors més cèlebres que va crear, com eren les seves personalitats i quin èxit van assolir.

PROPOSTES DE COMPRESIÓ LECTORA

ABANS DE LA LECTURA

4. Abans que comencis la lectura d'*El ficcionauta*, llegeix la llista que ha fet l'autor dels personatges principals que intervenen en la novel·la, tal com feia Agatha Christie en les seves obres. Revisa els noms i els cognoms de cada personatge i investiga si n'hi ha cap que tingui alguna característica especial.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Indicacions per al professorat

Capítol 1. Un assassinat atípic

En l'activitat 3, escolteu l'ària de la Reina de la Nit de *La flauta màgica* de Mozart i després digueu als nois i les noies que busquin informació sobre aquesta ària abans de respondre la pregunta.

Capítol 5. El Magma

En l'activitat 2, és important que quedi clar el món surrealista que descriu l'Hèrcules Poirot per entendre bé la novel·la.

Capítol 12. En Carles mou fitxa

En l'activitat 3, la discussió entre l'Anna i en Carles al bar de la Universitat planteja un debat ètic interessant que podeu continuar sobre si és lícit matar un personatge que ha esdevingut real, sobre si es pot executar un assassí sense esdevenir-ne també un i sobre si no matar un assassí, bo i sabent el que és capaç de fer, ens converteix en còmplices i responsables dels seus actes. Feu que els nois i les noies s'adonin que en aquest debat reposa també la nostra legalitat vigent.

L'activitat 8 pregunta quants escenaris diferents hi ha en aquest episodi. Aquest exercici ha de servir perquè els alumnes s'adonin que la novel·la detectivesca o d'intriga ha de ser àgil i que ha de plantejar alhora molts fets i incògnites al lector per infringir-li un ritme trepidant que l'empenyi a llegir sense aturador perquè vol saber com es resoldrà el cas.

Capítol 14. Dins del mirall

En l'activitat 1, han de classificar les obres literàries en què surt en Carles, el protagonista, segons que aquest adopti la forma d'un personatge o que sigui un element aliè a la història. La llista que trobareu en el solucionari segueix l'ordre d'aparició de les novel·les; per això, hi ha espais en blanc. Es tracta que els alumnes es vagin adonant que hi ha una evolució en el recorregut: primerament, l'aventura de caure en una història, per poder establir progressivament un diàleg sobre la creació amb els personatges de ficció que li fan comprendre la seva realitat d'una manera diferent i molt més àmplia. Així, les primeres aventures no alteren la seva personalitat, però sí, en canvi, les darreres, de manera que el personatge d'en Carles es va arrodonint i va esdevenint més complet, ja que va prenent una visió del que implica l'existència molt més filosòfica (i per extensió d'en Carles, també els lectors).

En l'activitat 4, podeu fer una taula nova com la proposada o bé aprofitar la taula de l'activitat 1 afegint-hi una columna a la dreta que es tituli «Alteracions».

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

En l'activitat 9, en Poirot explica a en Carles que provoca alteracions segons l'obra en què entra. Els nois i les noies han de llegir els motius que dóna al noi i dir què n'opinen. L'objectiu de l'activitat és que reflexionin sobre el fet que al llarg de la història de la literatura hi ha hagut personatges que han calat en l'imaginari de la gent, gairebé a escala mundial, mentre que uns altres personatges més aviat anodins cauen en l'oblit tot just acaba la novel·la.

També poden reflexionar sobre les personalitats dels autors, de vegades molt assimilats a la societat en què viuen i de vegades torturats per l'esquema de valors de la seva època.

Relacionar els dos fets —la personalitat dels autors i la dels seus personatges— pot ser realment interessant. Si agafen el capità Nemo, del qual hauran parlat en l'activitat anterior, és interessant que sàpiguen que s'ha considerat sovint un *alter ego* de Jules Verne. Si consulten la Viquipèdia, s'adonaran que hi ha personatges de ficció que tenen la seva pròpia entrada, cosa que és ben rellevant.

Capítol 15. Un melòman sense música

En l'activitat 5 es pregunta als nois i les noies de quin tipus era la bomba que va esclatar al Liceu l'any 1893 i que n'enganxin una fotografia o en facin un dibuix. Es pretén que facin una recerca gràcies a la qual haurien de saber que l'anarquista Santiago Salvador va llançar la bomba des del cinquè pis del teatre fins a la platea perquè veia en el públic benestant del Liceu un símbol de la burgesia opressora. En realitat, va llançar dues bombes, però només una va esclatar, la qual va provocar més d'una vintena de morts i ferits. Les bombes que va utilitzar eren les anomenades Orsini (nom que prové del seu inventor italià), que fan servir el mercuri com a detonant i combustible. La segona bomba (encara que hi ha dubtes de la seva autenticitat) es conserva al Museu d'Història de Barcelona. També n'hi ha una reproducció artística a la Sagrada Família de Barcelona: un dimoni en lliura una a un obrer anarquista (no oblidem que Gaudí va viure en aquesta època convulsa a la ciutat de Barcelona). En Santiago Salvador va ser executat al garrot vil un any més tard.

En l'activitat 6, han de llegir la descripció que fa el comissari Clavero de l'òpera que creu que representaran al Liceu i dir per què en Carner identifica que és de Wagner.

Una de les òperes més famoses d'aquest compositor és *La valquíria*, que pertany a la tetralogia *L'anell del nibelung*, la qual conté el passatge de la cavalcada de les valquíries, unes guerres molt belles i de gran fortalesa, pròpies de la mitologia escandinava. La seva música, que el moviment nazi va adoptar, ha acompanyat escenes de molta violència en pel·lícules com *Apocalypse Now*. Us animem a veure el vídeo *Wagner–Cabalgata de las Walkirias – Met 2011* que trobareu en la pàgina web següent i que us fixeu sobretot en l'escenografia:

www.youtube.com/watch?v=TAEQMp4soOw

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 16. Un vespre a l'òpera

Aprofiteu que en l'activitat 8 els nois i les noies han de dir el significat d'una frase feta que surt en la novel·la per visitar el muntatge fotogràfic que van fer els alumnes de l'Institut Frederic Martí Carreras de Palafrugell explicant el significat de diverses frases fetes en aquesta pàgina web:

<http://frasesfetes.blogspot.com.es/>

Capítol 17. El comiat

En l'activitat 7 han de llegir una reflexió que fa en Carles sobre si ell mateix no deu ser un personatge, com en Kurt Süskind. En aquesta activitat, en Miquel Pujadó planteja una situació de *mise en abyme*, expressió francesa que fa al·lusió al procediment narratiu pel qual hi ha una narració dins d'una altra, com si fos un seguit de matrioixques o nines russes, fent evident el que ha estat passant des de l'inici de la novel·la, en què una ficció és dins d'una altra.

Per ajudar-los a entendre aquest concepte, podeu ensenyar-los el retrat del matrimoni Arnolfini, de Jan van Eyck, que planteja en el món pictòric el que és una *mise en abyme* a través del mirall que, en retratar el pintor i l'entorn on es fa el retrat, fa evident una altra realitat que envolta la que únicament era objecte artístic.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 1. Un assassinat atípic

1. En aquest capítol hi ha dos inicis, dues presentacions diferents: la ficció i la ficció dins la ficció.

a) Fes un esquema breu en què indiquis els personatges que pertanyen a cada inici.

b) Hi ha cap solució de continuïtat entre un món i l'altre?

c) És important que presenti primer un món i no pas l'altre? Justifica la resposta.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

2. Quins elements típics de la novel·la de crim conté aquest primer capítol que ha creat en Carles Motta?

---

3. Escolta l'ària de la Reina de la Nit de la *Flauta màgica* de Mozart. Quin significat addicional creus que té aquest element extraliterari en la pàgina 16 de la novel·la?

---

4. Quants anys té ara en Carles Motta? Com ho has sabut?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

5. Quins trets de la personalitat d'en Carles Motta coneix el lector en aquest capítol?

---

6. Estàs d'acord amb el professor Cabrera sobre els dots literaris que ha de tenir un periodista? Què et sembla l'exercici que ha encomanat a en Carles?

---

7. Busca en el diccionari què és un botxí i digues si podem considerar que en Kurt Süskind ho és.

---

8. Per què el final del primer capítol és trencador? Què té d'especial el darrer fragment que el tanca?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

9. La ironia i la hipèrbole tenen molta presència en la novel·la d'en Miquel Pujadó. Posa'n alguns exemples i digues què destaca cadascun.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

10. Busca en el diccionari el significat d'aquestes expressions:

- haver begut oli (p. 18):

- fer un pet com una aglà (p. 18):

– qui no té feina el gat pentina (p. 21):

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 2. La porta

1. Per què de moment el narrador presenta en Carles Motta com un antiheroi?

---

2. Com enllaça en Miquel Pujadó el món de la ficció i el món de la ficció dins la ficció en aquest capítol?

---

3. Quin és l'element disruptiu en aquest capítol, és a dir, l'element que durà les complicacions de la història i que uneix les dues ficcions?

---

4. Com interpretes el que està passant? Qui creus que és el Desvetllador i què creus que vol dir aquest terme?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

5. En el capítol hi ha uns personatges que mantenen un diàleg destacat en lletra cursiva. De qui creus que es tracta?

---

6. Què ha trencat en Kurt quan ha accelerat tant amb el cotxe?

---

7. Què creus que és un «rastrejador»?

---

8. Per quin motiu les coses es compliquen i per què, malgrat això, en Kurt no té por?

---

9. Al final del capítol, en Kurt afirma que té la paella pel mànec. Què vol dir aquesta expressió?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 3. Una visita inesperada

1. Quin element enllaça el capítol 2 amb el 3?

---

2. Quin missatge emet en Kurt? Quina és la seva problemàtica?

---

3. Llegeix la pàgina 47 i digues qui creus que és el personatge que apareix a la porta del pis de l'Anna i per què.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. Què volen dir les expressions franceses que surten en el capítol?

---

5. Busca en el diccionari el significat d'aquestes expressions:

– la mar de bé (p. 42): _____

– vermell com un pebrot (p. 42): _____

– girar full (p. 44): _____

– anar per feina (p. 44): _____

– agafar la ceba d'alguna cosa (p. 44): _____

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 4. A la comissaria

1. En quin estat es troba el comissari Clavero? Per què?

---

2. La policia ha identificat el cadàver de la Júlia Cabanes. Què té de sorprenent aquest fet?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 5. El Magma

1. Aquest capítol comença amb una conversa *in media res*. Per què?

---

2. Explica de manera resumida què diu l'Hèrcules Poirot sobre el Magma, la Dimensió Creadora, la zona de transició i el Desvetllador i què passa quan un autor crea un personatge i quan acaba la novel·la.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

3. Quina diferència hi ha entre en Kurt i en Poirot?

[illegible]

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. Diques qui són aquests personatges que s'anomenen en la pàgina 54:

– Mafalda: _____

– Capità Ahab: _____

– Philip Marlowe: _____

– Astèrix: _____

– Dràcula: _____

– Ànec Donald: _____

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

5. En la pàgina 57 es parla d'en Sherlock Holmes. Qui és aquest personatge?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

6. En Poirot diu que la seva Desvetlladora el va matar en la novel·la *Teló*. Busca informació sobre aquesta obra i digues quan va ser escrita realment, com mor el detectiu i quin dilema rellevant presenta.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

7. Quines amenaces resten suspeses en aquest capítol?

---

8. Quina és la darrera complicació que explica el detectiu?

---

9. Fes una llista de les expressions en francès que hi ha en el capítol i escriu-ne el significat.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 6. Identificant un cadàver

1. Llegeix les pàgines 65 i 66 i escriu les expressions que fan evidents els sentiments d'en Roger Picas cap a la seva dona, la Júlia Cabanes.

---

2. Per què en Roger Picas és presentat com un personatge menyspreable?

---

3. Busca el significat del terme *morgue* que surt en la pàgina 66 i digues d'on prové.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. Creus que en Roger Picas seria un bon actor de teatre? Justifica la resposta.

---

5. Quan comença a amoïnar-se en Roger Picas?

---

6. On és la Júlia Cabanes quan s'assabenta de la seva mort? Com reacciona?

---

7. En el text, la Júlia Cabanes fa servir el terme *maquiavèl·lic* per qualificar el seu marit, en Roger Picas. Què vol dir aquest terme i quin és el seu origen?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 7. Un marit amb problemes

1. Quina és l'única por d'en Kurt Süskind?

---

2. En Kurt comparteix una característica amb els detectius més famosos que hem conegut fins ara. De quina característica es tracta?

---

3. Quin és el factor clau que facilita que en Kurt pugui trobar-se amb en Roger Picas?

---

4. En la pàgina 76, en Kurt contesta sí i no quan en Roger Picas li pregunta si ha mort la Júlia Cabanes. A què creus que es refereix amb aquesta doble resposta?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

5. També en el diàleg entre en Kurt i en Roger sorgeix la figura mitològica del ca Cèrber per identificar el vigilant de la urbanització. D'on sorgeix aquesta comparació?

---

6. Quines creus que són les pretensions d'en Kurt Süskind?

---

7. Quines dues incògnites tanquen el capítol?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 8. Sang al frigorífic

1. D'on prové el títol del capítol?

---

2. Ara ja pots identificar l'expressió «gairebé ningú» que tanca el capítol anterior. Creus que en Kurt és especialment sàdic?

---

3. Per què en Kurt no pot localitzar encara en Carles?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA DURANT LA LECTURA

4. Quin nou personatge entra en escena en aquest capítol? Quin estat d'ànim creus que deu tenir?

---

5. Busca informació sobre la novel·la a la qual remet el codi que permet activar el mòbil que en Poirot lliura a en Carles.

[illegible]

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 9. Compàs d'espera

1. Quants escenaris diferents hi ha en aquest primer capítol? Fes-ne una sinopsi que t'ajudi a tenir clar què està passant alhora cap a les vuit del vespre.

---

2. En Kurt Süskind diu que l'odi rosega el cor, amarga l'esperit. Per què creus que aplica aquest fet a en Picas i no pas a ell mateix?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

3. Creus que en Süskind endevina què pretén fer la Júlia Cabanes?

---

4. Llegeix els versos de Baudelaire de la pàgina 90:

*«Volem, de tant que aquest foc ens devora el cervell,
llançar-nos a l'abisme. Infern o Cel? Tant és.
Anar al fons del desconegut per trobar alguna cosa nova.»*

a) Què signifiquen?

---

b) Qui va ser aquest autor francès?

---

5. Busca en el diccionari el significat d'aquestes expressions:

– xerrar pels descosits (p. 91): _____

– fil per randa (p. 92): _____

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 10. Problemes mentals

1. Aquest capítol és ric en expressions col·loquials que intensifiquen emocions i accions.

a) Digues què volen dir aquestes expressions:

– com si sentís ploure (p. 95): _____

– rosegacervells (p. 95): _____

– passar-ne una de molt grossa (p. 96): _____

– candidat a la camisa de força (p. 98): _____

– barrinar (p. 95): _____

b) Fes el mateix amb aquestes expressions en francès:

– *mon cher* (p. 97): _____

– *pas du tout* (p. 97): _____

– *au revoir* (p. 97): _____

2. Per què a en Carles no li servirà de res fugir o amagar-se?

---

3. Quin nou personatge entra en escena? Ajuda't de la nòmina de personatges inicial per identificar-lo.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. Busca informació sobre l'òpera que es disposa a veure el pare d'en Carles Motta en DVD.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 11. Morir dues vegades

1. Quantes morts hi ha en aquest capítol? Com se n'assabenta el lector?

---

2. El senyor Calders té un paper curt però significatiu en la novel·la. Què aporta el seu personatge?

[illegible]

3. En aquest capítol es desplega la capacitat sàdica d'en Kurt Süskind. Fes un memoràndum de la seva actuació que ho corrobiori.

[illegible]

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. Llegeix aquest fragment de la pàgina 101 i respon les preguntes:

«—Em sap greu, amiga meva —va dir, adreçant-se a l'Olga—, però haurem de prescindir de la teva presència.»

a) Quin significat sol tenir aquesta frase?

---

b) Què ens sorprèn del que succeeix a continuació?

---

5. Llegeix el diàleg que mantenen en Kurt i la Júlia Cabanes en la pàgina 101:

*«—En un altre món, sí que m'ha enviat. Però ara i aquí, aquest no és el cas.
—Què vol dir? No entenc de què parla —digué la Júlia.»*

Repasa l'esquema de comunicació aplicat al diàleg i digues què hi falla perquè la comunicació no s'arribi a produir satisfactòriament.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

6. Digues què volen dir aquestes expressions:

– voler curar-se en salut (p. 100): _____

– ulls exorbitants (p. 101): _____

7. Busca informació sobre l'òpera *Otel·lo* de Verdi, que cantusseja en Kurt en la pàgina 103, i comprova si aporta un significat extraliterari addicional.

8. Quina incògnita conclou aquest capítol?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 12. En Carles mou fitxa

1. Respon aquestes preguntes:

a) Quins són els plans a curt termini i a llarg termini d'en Kurt Süskind?

---

b) Quin és el seu petit negoci artesanal?

---

c) Què l'obliga a interrompre aquests plans?

---

2. Creus que en Kurt Süskind és un melòman, un megalòman o totes dues coses? Justifica la resposta.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

3. Feu un debat a classe que tingui com a punt de partida la discussió que tenen l'Anna i en Carles al bar de la Universitat i que tracti sobre aquests temes:

- És lícit matar un personatge que ha esdevingut real («[...] ara respira i es mou entre nosaltres»)?
- Es pot executar un assassí sense esdevenir-ne també un?
- El fet de no matar un assassí, bo i sabent el que és capaç de fer, ens converteix en còmplices i responsables dels seus actes?

4. Què li ha semblat a en Poirot la iniciativa d'en Carles?

---

5. A partir del que has llegit fins ara, com definiries la personalitat de l'Anna?

---

6. Et cau bé en Gabriel Cabrera? Per què?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

7. Quina sorpresa hi ha al final del capítol?

---

8. Quants escenaris diferents sorgeixen en aquest episodi?

---

9. Digues què volen dir aquestes expressions:

– moure fitxa (p. 105): _____

– ser un conco (p. 105): _____

– heretar una picossada (p. 110): _____

10. Digues què volen dir aquestes expressions franceses en català:

– *je vous écoute* (p. 111): _____

– *mon petit* (p. 112): _____

– *ma chère* (p. 112): _____

– *très intéressant* (p. 112): _____

– *malheureusement* (p. 113): _____

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 13. L'Anna en perill

1. Aquest capítol conté una altra de les estratègies típiques de les novel·les detectivesques. De quina estratègia es tracta?

---

2. Igual que amb el professor universitari, les impressions que té el lector d'en Jaume Manresa no són gaire positives. Quines expressions utilitza el narrador per comunicar aquestes impressions?

---

3. Malgrat l'opinió que en té en Carles, el paper del psiquiatre és clau en dues ocasions. Qui-nes són?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. Ara en Süskind està escoltant *Don Giovanni* de Mozart. Busca informació sobre l'argument d'aquesta òpera i digues què aporta a la narració.

---

5. De qui considera en Kurt que és una ànima bessona? Per què?

---

6. Quin és el veritable problema d'en Kurt, que es fa evident en aquest capítol quan parla amb en Poirot?

---

7. Llegeix aquesta frase de Woody Allen: «L'Eternitat es pot fer molt llarga, sobretot cap al final.» (p. 125).

a) Per què és contradictòria aquesta frase?

---

b) Entra en la pàgina web www.frasesdecine.com i escriu les tres frases memorables de Woody Allen i Groucho Marx que t'hagin agradat més.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

8. Respon aquestes preguntes:

a) En aquest capítol, es presenta un mirall com a camí cap a la Dimensió del Magma o món de la ficció?

b) Qui el travessa i per què?

[illegible]

c) A quina obra literària remet aquest recurs?

---

9. Què se n'ha fet, d'en Kurt Süskind?

---

10. Quin personatge tanca el capítol?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

11. Fes un paral·lelisme entre l'expressió francesa *s'il te plaît* que diu en Poirot i la seva equivalència catalana.

---

12. Busca en el diccionari el significat d'aquestes expressions:

– treure l'aigua clara (de quelcom) (p. 118): _____

– agafar algú amb els pixats al ventre (p. 119): _____

– com més serem, més riurem (p. 121): _____

– passar-la magra (p. 122): _____

– de pa sucats amb oli (p. 123): _____

– treure les castanyes del foc (p. 126): _____

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 14. Dins del mirall

1. Aquest capítol permet fer un viatge a través d'un munt d'obres literàries que formen part del nostre imaginari.

Fes una llista de totes aquestes obres i classifica-les segons que en Carles adopti la forma d'un dels personatges o que sigui vist com un element estrany i completa una graella com aquesta en un full a part.

Entra en la història com a personatge	És un element aliè a la història

2. Quan hakis acabat el capítol, mira si hi pots afegir alguna altra obra literària clàssica que surti en la narració però de la qual mai no s'esmenta el títol.

3. En Poirot diu que la seva presència al Magma, dimensió en la qual és estranger, provoca distorsions. Quina comparació fa servir per explicar-ho?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. Completa aquest quadre amb les alteracions que en Carles provoca en cada història en un full a part:

Títol	Alteracions

5. En Carles va rebent missatges d'en Poirot i els que controlen el Magma, mentre fa el seu «recorregut literari» involuntari. Quins missatges rep i com els rep?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

6. Quan es parla de Moby Dick, s'esmenta un taüt, figura a través de la qual es dóna una paradoxa.

a) Què és una paradoxa?

---

b) On trobem una paradoxa en aquest passatge?

---

7. En Carles viu les experiències dins el món de la ficció molt intensament. Té raó el noi quan tem per la seva vida? Justifica les respostes.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

8. Tenen alguna cosa en comú els avatars del capità Nemo i l'Hèrcules Poirot pel fet que tots dos hagin utilitzat la mateixa porció de Magma? Justifica la teva resposta.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

9. En Poirot explica a en Carles que provoca diferents alteracions segons l'obra en la qual entra. Llegeix els motius que li dóna i digues què creus que vol dir aquesta afirmació:

«[...] no totes les narracions són iguals, els personatges tenen gruxos diferents, les atmosferes han estat creades per autors de característiques personals molt diverses.»

[illegible]

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

10. Per què creuen els responsables del Magma que és positiu que en Carles passi per aquest recorregut literari tan estressant?

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

11. Quin dels dos personatges que han entrat al món de la ficció amb en Carles és protegit i quin és abandonat?

---

12. Quina incògnita tanca el capítol?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

13. Digues què signifiquen les expressions destacades en negreta:

a) «Baixava lentament, **amb els pulmons roents**.» (p. 133)

---

b) «L'*Odissea* d'Homer, si és que en realitat va existir aquell **aede** cec que anomenaven Homer.» (p. 145)

---

c) «Has d'esdevenir, per dir-ho així, el seu **negatiu**.» (p. 155)

---

d) «Hi ha alguns casos, pocs, d'escriptors que hi van anar a parar tot seguint **el fil d'Ariadna** de la seva imaginació [...].» (p. 165)

---

14. Digues què volen dir aquestes expressions franceses en català:

– *entrez!* (p. 152): _____

– *mon cher ami* (p. 153): _____

– *doucement* (p. 153): _____

– *c'est ça* (p. 154): _____

– *soyez les bienvenus* (p. 165): _____

– *mes amis!* (p. 165): _____

– *mon garçon* (p. 166): _____

– *dangereux* (p. 166): _____

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 15. Un melòman sense música

1. Quina és l'arma que utilitza en Carles per atreure l'atenció d'en Kurt Süskind? Per què creu en Poirot que ha estat la més adequada?

---

2. Anota les quatre òperes que s'esmenten en aquest capítol i digues què aporta cadascun d'aquests elements extraliteraris.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

3. Creus que en Süskind té una especial predilecció pels electrodomèstics de cuina? Raona la resposta.

---

4. Quina figura retòrica utilitza en Carles quan diu: «Potser el senyor Google ens podrà oferir informació.» (p. 177)?

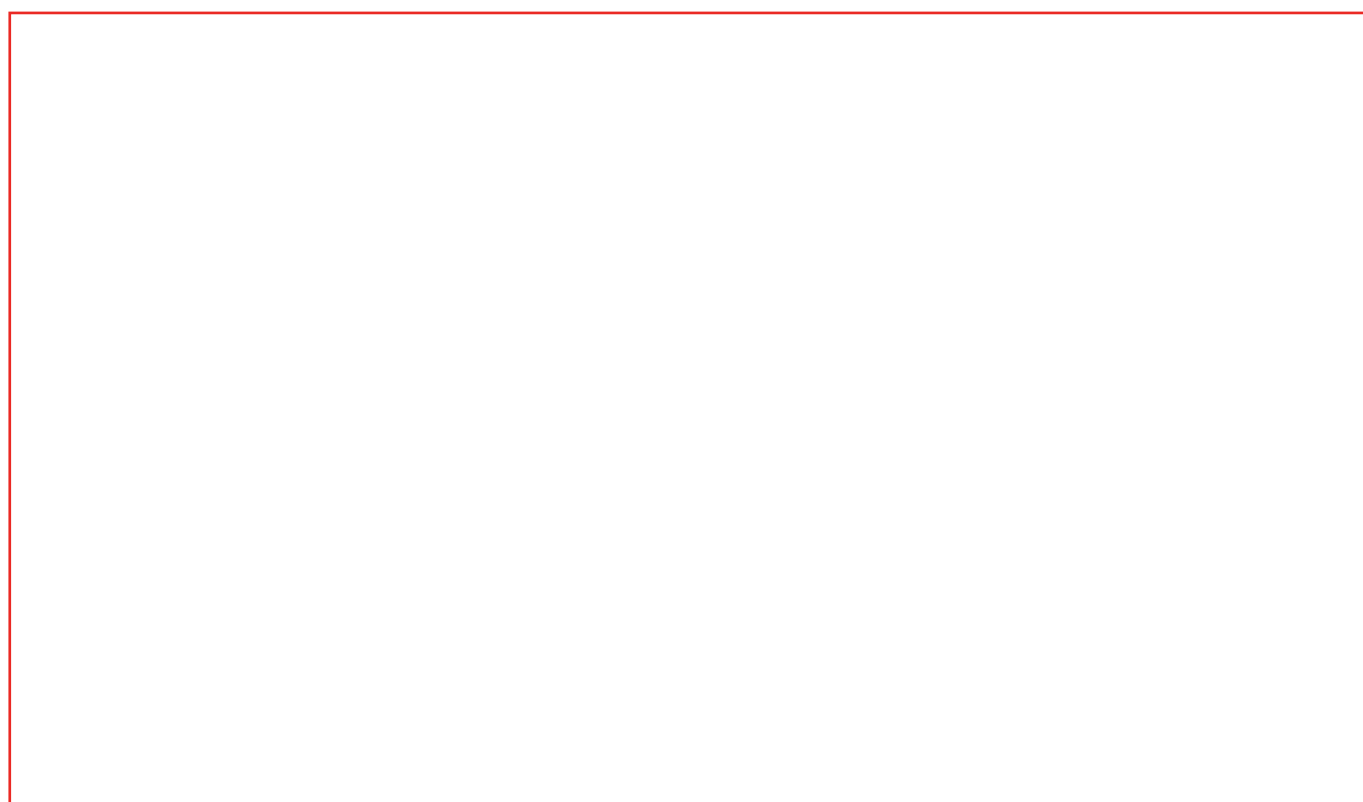

---

5. Busca com es deia el tipus de bomba que va explotar al Liceu el 1893 i enganxa'n una fotografia o fes-ne un dibuix.

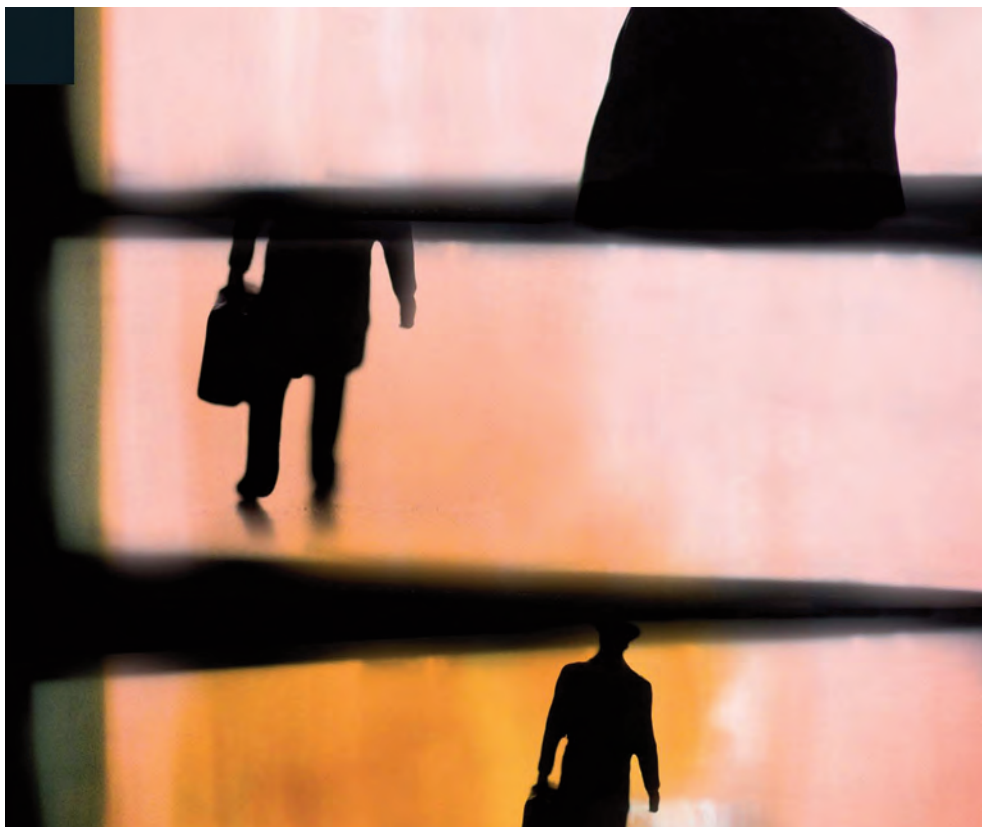

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

6. Llegeix la descripció que fa el comissari Clavero de l'òpera que representaran al Liceu i digues per què en Carner identifica que el comissari parla de Richard Wagner:

«A mi m'agraden les rumbes, Carner, no pas les bèsties bramadores guarnides amb casc i llança.» (p. 175)

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA DURANT LA LECTURA

Capítol 16. Un vespre a l'òpera

1. En Kurt Süskind acumula una mort més a la seva llarga llista. Quina és ara la víctima i per què l'ha mort?

---

2. Per què en Kurt decideix salvar en Joan Motta de la bomba? Creus que és perquè seria més o menys com el seu *alter ego*?

---

3. Quins dos objectius molt útils tenen protagonisme en aquest capítol?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. Aquest capítol conté dues crítiques força mordaces contra dos col·lectius que són particularment objecte de burla en més d'una ocasió. De quins col·lectius es tracta?

This image shows a full page of blank handwriting practice paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal red lines across the entire width of the page, providing a guide for letter height and placement. The background is a clean, solid white color.

5. Quan en Poirot planteja a en Süskind que si mata el seu Desvetllador això provocarà la seva dissolució, aquest respon: «De fet, hi ha personatges que han sobreviscut als seus autors, oi?» (p. 186)

Creus que en Süskind té raó? Justifica la teva resposta.

[illegible]

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

6. En la pàgina 180, en Poirot es treu un disc argentat de l'infern de l'americana. A quina part del vestit correspon l'infern?

---

7. Llegeix aquest fragment de la pàgina 185:

«El públic havia deixat de fer bullit i seguia ara l'obra amb un silenci interessat, sorprès que aquesta part del text es representés en català.»

Què significa fer *bullit* en aquest context?

---

8. Explica què vol dir en Süskind quan en la pàgina 186 fa l'afirmació següent: «I només ens en podem sortir si fem un cop de cap.»

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 17. El comiat

1. Diries que la novel·la té un final obert o tancat?

---

2. Quin ha estat el destí d'en Jaume Manresa?

---

3. Escriu una descripció breu de cadascun d'aquests noms relacionats amb el món del còmic:

a) Spirou: _____

---

b) André Franquin: _____

---

c) Maurice Tillieux: _____

---

d) Peyo: _____

Què tenen tots en comú?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

4. Quin és l'element còmic del capítol?

---

5. Creus que hi ha cap relació entre el procés de rehabilitació d'en Kurt Süskind i alguna teoria religiosa? Justifica la resposta.

---

6. En la pàgina 182, en Poirot s'acomiada d'en Carles i l'Anna amb aquestes paraules: «I ara, mes amis, adieu.» Recupera el significat d'aquesta expressió de l'activitat 1 del capítol 10 i digues quin significat té ara.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

7. Llegeix la reflexió que fa en Carles en la pàgina 195:

«—Penso si jo mateix no dec ser sinó un personatge. Si algú altre no m'ha imaginat, si en aquest mateix moment no hi ha algú que estigui escrivint les paraules que surten dels meus llavis. Anna, potser jo mateix sóc un personatge inventat!».

L'Anna li respon que si és capaç de sentir un petó o altres accions, no es pot plantejar si és una ficció. Què li contestaries tu, a en Carles?

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DURANT LA LECTURA

Capítol 18. Epíleg

1. Fes aquestes activitats:

a) Digues quina persona verbal predomina en aquest capítol.

b) Diques qui està parlant.

c) Relaciona la resposta anterior amb la teoria del *mise en abyme* que has treballat en el capítol.

c) Relaciona la resposta anterior amb la teoria del *mise en abyme* que has treballat en el capítol 17. Què vol que et plantegis l'autor?

[illegible]

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

Indicacions per al professorat

En l'activitat 1, els nois i les noies han de proposar un altre títol i una altra portada per a la novel·la i han de justificar el perquè d'aquesta tria.

Feu que es fixin que el títol que ha triat l'autor surt de les aventures del capítol 14, quan en Carles navega pel món de la ficció. Els alumnes poden buscar un altre títol inspirat en la resta de la història, com ara un estudiant convertit en autor perseguit o en els assassinats que en Süskind deixa rere seu en el món real, per exemple.

Podeu fer el mateix per a la portada, que posa èmfasi en els diferents plànols de l'existència i en la zona boirosa o de transició, que pot buscar un altre focus d'interès.

En l'activitat 2, han d'escriure un reportatge que reculli el resultat de les investigacions del comissari Clavero sobre els nombrosos assassinats sense resoldre en un full a part. Aquest exercici ha de servir per repassar les característiques del llenguatge periodístic, del format del reportatge i la crítica mordaç que el periodisme faria sobre la ineptitud del cos policial o del sensacionalisme que podria aplicar a la cadena de morts misterioses.

En l'activitat 3, han d'escriure una crítica musical a partir de l'especial i meritoria representació al Liceu de l'òpera de Ligeti. Aproveiteu l'activitat per repassar el format de les crítiques d'art, musicals i de teatre.

Tant en l'activitat 2 com en la 3, l'objectiu és que els alumnes gaudeixin a l'hora de redactar, que extremin la imaginació i, sobretot, que utilitzin la seva capacitat d'observació i reconeixement de les personalitats que els envolten i que recuperin els personatges de ficció del seu imaginari particular.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Ara que ja has acabat de llegir *El ficcionauta*, quin altre títol i quina altra portada triaries per a la novel·la? Justifica la teva elecció.

---

2. Escriu un reportatge que reculli el resultat de les investigacions del comissari Clavero sobre els nombrosos assassinats sense resoldre en un full a part.

3. Escriu una crítica musical a partir de l'especial i meritoria representació al Liceu de l'òpera de Ligeti en un full a part.

4. Tria una d'aquestes propostes:

a) Amplia el capítol 14 fent que en Carles entri en la teva història de ficció preferida i que adopti la forma d'un dels personatges en un moment compromès per veure com se'n surt o que la resta de personatges el vegin com un element aliè a la seva història i li facin passar una mala estona.

b) Fes que un personatge (o més d'un) d'alguna novel·la o còmic que coneguis bé entri a la teva escola i escriu l'aventura que se'n derivaria. Procura que tingui un to còmic exagerant els trets de personalitat tant dels professors com dels companys, imaginant quina reacció tindrien davant d'aquests intrusos del món de la ficció i com podrien embolicar la troca en el vostre món real.

c) Inventat una història per al personatge d'en Kurt Süskind reformat: pots donar-li una aparença vegetal, animal o humana, tenint en compte que els records de maldat seran superiors en els estadis més primitius (potser ha de començar sent una planta carnívora). Fins i tot, si és humà, pots dotar-lo d'una lluita contra els seus instints malignes. Potser el procés d'amnèsia que el centre de control del Magma proposa no acaba de funcionar del tot.

d) Continua l'epíleg: fes que en Miquel Pujadó sigui un personatge d'un altre autor i que entri a la zona de transició... Recorda que tens llibertat absoluta per imaginar-te el món de la Dimensió Creadora perquè no en tenim cap pista, però que el món de la ficció seria el nostre.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

Indicacions per al professorat

En l'apartat «Avaluació» podeu utilitzar en qualsevol moment les preguntes de l'apartat «Durant la lectura». Tanmateix, us proposem un seguit de preguntes que cal que els alumnes tinguin clares per poder aprofundir l'anàlisi de la novel·la.

Quan els nois i les noies facin l'activitat 6, en què han d'explicar quatre dels relats pels quals en Carles transita quan és al món de la ficció, digueu-los que repassin les activitats del capítol 14.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

1. Contesta aquestes preguntes sobre la novel·la:

a) Per què en Carles Motta escriu el primer capítol d'una novel·la negra?

---

b) Qui és en Kurt Süskind? Es tracta de l'element disruptiu en la novel·la?

---

2. Explica què són el Magma, la Dimensió Creadora, la zona de transició i el Desvetllador.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

3. Com actua cadascuna de les dues Júlia Cabanes?

---

4. Quines morts acumula en Kurt Süskind al llarg de la novel·la?

---

5. De quines dues maneres en Carles crida l'atenció d'en Kurt Süskind al llarg de la novel·la?

---

6. Explica almenys quatre relats pels quals en Carles transita quan és al món de la ficció.

PROPOSTES DE COMPRENSIÓ LECTORA

AVALUACIÓ

7. Quin objecte ajuda en Carles a fer desaparèixer en Kurt?

---

8. Qui és en Jaume Manresa i quin paper té en la novel·la?

---

9. Quina situació planteja l'epíleg de la novel·la?

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. El capítol 14 pot ser que et costi d'entendre si no coneixes bé les obres per les quals transita en Carles. Per aquest motiu, et proposem un treball per fer en grup.

- Feu grups i trieu una de les obres per les quals transita en Carles en aquest capítol.
- Prepareu una exposició oral per donar a conèixer aquesta obra i, concretament, el fragment original en què en Carles s'ha vist immers.
- Podeu presentar-la en forma de diapositives.
- Introduïu informació sobre l'autor, l'argument de la novel·la, un fragment original de la novel·la que serveixi per comparar-la amb la seva alteració, alguna curiositat relacionada amb aquesta obra, etc.

2. Feu grups que estiguin formats a parts iguals per companys que tinguin aptituds per al dibuix i companys que siguin bons guionistes:

- Repartiu-vos els diferents capítols de la novel·la i adapteu-los al gènere del còmic.
- Fixeu-vos bé en la descripció dels personatges perquè siguin fidels a l'aspecte que l'autor proposa.
- Feu un exercici de síntesi i trieu les accions que cal que conserveu i les que podeu eliminar.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

Les activitats que us proposem en aquest apartat serveixen per ampliar els coneixements que tenen els nois i les noies sobre el gènere detectivesc. Quan les hagin fet, digueu-los que per grups preparin una exposició oral amb l'ajut de diapositives o d'un PowerPoint sobre aquest tema o que facin una exposició i la penguin al vestíbul de l'escola perquè la puguin veure la resta d'alumnes del centre, els pares i els professors.

En l'activitat 1, es demana als nois i les noies que diguin quina particularitat tenen els subgèneres o nomenclatures pròpies, com *hard boiled*, *polar...*, que el gènere policíac ha generat en les tradicions anglesa i francesa. Us recomanem que consulteu l'entrada *novel·la detectivesca* de la Viquipèdia, de la qual podran extreure la informació sobre les diferents nomenclatures que hi ha dins el gènere, d'on han sorgit i quina particularitat tenen.

En l'activitat 2, digueu-los que, a part de la biografia dels personatges, en busquin imatges i les incorporin en el PowerPoint.

En l'activitat 3, han de buscar informació sobre Andrea Camillieri, Donna Leon o Stieg Larsson, autors molt populars avui dia. Si ho creieu convenient, digueu-los que facin una exposició oral amb la informació que hagin recopilat.

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

1. En la tradició anglesa i francesa, el gènere policíac ha generat subgèneres o nomenclatures pròpies, com *hard boiled*, *polar*... Quina particularitat tenen?

---

2. Fes un petit recorregut per la història del gènere detectivesc i digues breument qui és cadascun d'aquests personatges:

a) Eugène Vidocq: _____

---

b) Auguste Dupin: _____

---

c) Comissari Maigret: _____

---

d) Perry Mason: _____

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

3. Escriu una petita biografia d'aquests autors molt populars avui dia:

a) Andrea Camilleri: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

b) Donna Leon: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

c) Stieg Larsson: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

PROPOSTES PER A LA DIVERSITAT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

4. A casa nostra, hi ha un autor que ha destacat per damunt de tots els altres. Es tracta de Manuel Vázquez Montalbán, que va crear un detectiu molt original anomenat Pepe Carvalho. Explica breument qui era aquest personatge de ficció.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal red ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins or other markings on the paper.

5. *Mortadel·lo i Filemó* és un còmic molt cèlebre creat durant els anys seixanta del segle passat que segueix una mica l'estructura del detectiu seriós que treballa amb un company que no està a la seva altura. Creus que es podrien incloure aquests dos personatges en aquesta nòmina de detectius històrics? Justifica la resposta.

[illegible]

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

OPINIONS I VALORACIONS

1. En Miquel Pujadó, l'autor d'*El ficcionauta*, ha estat segrestat. L'Hèrcules Poirot, el famós detectiu belga que està investigant la seva desaparició, s'ha presentat a l'escola i ha reunit tots els alumnes de la classe en una sala per interrogar-vos. Està convençut que heu segrestat l'autor de la novel·la perquè voleu retenir amb vosaltres un creador d'històries que agraden molt.

Escriu el capítol d'una novel·la sobre l'interrogatori que us ha fet en Poirot. A l'hora d'escriure'l, cal que tinguis en compte la personalitat del cèlebre detectiu i que siguis fidel al llenguatge policíac. A mesura que l'escriguis, vés-hi afegint descripcions dels personatges, el lloc o els fets i també la teva opinió sobre la novel·la.

Quan l'hagis escrit, envia'l a l'editorial perquè el faci arribar a en Miquel Pujadó a aquesta adreça:

www.barcanova.cat

PROPOSTES LÚDIQUES

ACTIVITAT

1. Per grups, inventeu-vos un parc temàtic que giri entorn del món literari amb l'ajut d'aquestes instruccions:

- Escolliu diferents obres literàries i dissenyeu una atracció per a cadascuna.
- Dibuixeu les diferents atraccions i expliqueu com funcionen.
- Redacteu les normes que han de seguir els visitants que vinguin al parc fent servir un llenguatge instructiu.

INTERDISCIPLINARIETAT

CIÈNCIES SOCIALS

---

1. Aprofundiu els fets històrics que surten en la pàgina 171, com, per exemple, el tractat dels Pirineus, la fundació de l'Assemblea de Catalunya (la seva comparativa amb l'actual Assemblea Nacional Catalana) i la Revolució Comunista a l'Imperi rus del 1917.

DIBUIX

---

2. Feu el mapa i el dibuix de les atraccions (plans generals i plans de detall) del parc temàtic que es proposa en l'apartat «Propostes lúdiques».

MÚSICA

---

3. Escolteu algunes obres dels compositors que surten en la novel·la i coneixeu més a fons els llibrets de les seves composicions.

CIÈNCIES NATURALS

---

4. Repasseu el diàleg metafísic que mantenen el personatge d'Umberto Eco i en Carles sobre la creació de l'Univers com a possible realitat immersa en una de més gran que té lloc en la pàgina 160 del capítol 14, en què s'acaba afirmant que, si es comparés amb un joc de nines russes, potser en la més petita s'hi trobaria la més grossa.

5. Parleu de les teories que expliquen la formació de l'Univers i, sobretot, de la recent troballa del bosó de Higgs, la partícula més petita que explicaria el procés més gros (la creació de la matèria).

RELIGIÓ O TUTORIA

---

6. Compareu les creences religioses i el que s'esdevé en la Dimensió del Magma. L'existència d'unes divinitats que serien les responsables de la gestió de la dimensió, la idea d'un camí preestablert encara que amb capacitat d'alterar-lo si el personatge pren consciència de la seva força de voluntat (aquí podríeu introduir també la teoria del superhome de Nietzsche); la comparació de la boira de la zona de transició amb el concepte de purgatori o de llimb, etc. Aproveiteu que la novel·la permet comparar àmpliament la creació i l'existència literària amb la creació i l'existència física per parlar d'aquests temes.

INTERDISCIPLINARIETAT

ANGLÈS

---

7. Mireu l'episodi «La nau dins l'ampolla» de la sèrie *Star Trek*, en el qual el personatge de Moriarty, l'etern rival d'en Sherlock Holmes, pren consciència de la seva existència i surt de l'univers de ficció d'on és natural per entrar a la dimensió real, ja que té un gran paral·lelisme amb *El ficcionauta*.

8. Mireu algun capítol de la sèrie *Poirot* interpretat per David Suchet i produïda per la BBC, atès que es tracta de l'adaptació que s'esmenta en la novel·la.

LITERATURA COMPARADA

ACTIVITATS

Els llibres que presentem a continuació, tant els que són adreçats especialment als joves com a lectors més experts, poden relacionar-se amb la novel·la *El ficcionauta* per diversos motius, com s'indica en cada cas, i poden servir per ampliar la llista de propostes lectores segons la predisposició de cadascú.

– Les dues obres següents tracten de personatges de ficció que esdevenen reals en un altre món de ficció:

- MURAKAMI, HARUKI: *Kafka a la platja*. Barcelona, Empúries, 2006.

En aquesta novel·la els personatges creats per Murakami es troben amb dos personatges de ficció que esdevenen reals: el Sr. Johnie Walkers, de la marca de whisky, i el coronel Sanders, de la coneguda cadena de menjar ràpid.

Us proposem que llegiu aquests fragments de la novel·la, en els quals s'investiga un crim i hi ha mons paral·lels que tenen zones de transició on entren en contacte.

El primer fragment pertany al capítol 18 i va des de «El policia estava a punt d'acabar el torn [...]» fins a «[...] Llavors jo he agafat el ganivet i l'he matat a ell.»

El segon fragment correspon al capítol 37 i va des de «Hi ha un món paral·lel a aquest en què vivim [...]» fins a «[...] —Ja vigilaré —li dic».

- PIRANDELLO, LUIGI: *Sis personatges a la recerca d'autor; Enric IV*. Barcelona, Edicions 62, 1987.

En aquesta obra que es va estrenar a Itàlia el 1921, Pirandello dóna vida a sis personatges que expliquen la seva història directament al públic quan arriben durant els assajos d'una obra perquè estan orfes d'autor.

Destaquem les paraules d'un dels personatges perquè tenen molt a veure amb l'obra de Puigadó, ja que, segons ell, els sis personatges estan frustrats perquè l'autor que els va crear vius no els va voler més tard o no els va poder col·locar en el món de l'art. Creu que és una llàstima, perquè qui té la sort de néixer personatge viu es pot burlar fins i tot de la seva mort, però, en canvi, no mor mai. En tot cas, morirà l'home, l'escriptor, però no pas la criatura, que és immortal i que no necessita res extraordinari ni cap prodigi per viure eternament.

– En cas que la lectura d'*El ficcionauta* derivi cap a un vessant seriós sobre l'assassinat i la malaltat (si us centreu exclusivament en el personatge d'en Kurt Süskind) o que els nois i les noies hagin estat atents a la inquietud d'Agatha Christie sobre l'existència de persones que indueixen els homicidis però que no els cometien en primera persona, podeu treballar aquests documents a l'aula:

- VÁZQUEZ, GERARD: *El somriure del guanyador*. Barcelona, Edicions 62, 2001.

En aquesta obra es comparen tres situacions protagonitzades per tres parelles: un comandant de les SS i una jueva en un camp de concentració durant la Segona Guerra Mundial; un nazi ja vell i la seva cuidadora en un asil a l'Alemanya de l'any 2000, i una condemnada a mort i el seu carceller en una presó nord-americana cap a l'any 2000.

LITERATURA COMPARADA

ACTIVITATS

El primer text enllaça amb el debat que Agatha Christie exposa en la novel·la *Teló*, la darrera obra protagonitzada per en Poirot, sobre la figura de la persona que no assassina però que indueix els altres a cometre un crim (també inclou una crítica punyent contra el sistema judicial que determina l'execució després de vint-i-un anys de presó).

Aquest primer text correspon al final del segon acte i està protagonitzat per la parella formada per Sarah, condemnada a mort per assassinat als Estats Units, i el seu carceller Row, i va des de «Jo m'he passat vint-i-un anys aquí dins [...]» fins a «[...] Tot sembla convertir-se en una ficció.»

El segon text correspon al tercer acte i està protagonitzat per Böhler, excomandant de la SS, i Gudrun, la seva cuidadora (personatge inspirat en la filla de Himmler) en un asil a Alemanya al final del segle passat. El fragment té a veure amb la figura del botxí, el professional de l'execució, que —teòricament— fa la seva feina eliminant qualsevol emoció i va des de «Jo admirava el seu pare. [...]» fins a «[...] I què dir de Stalin? Aquell ens va superar del tot!»

– Encara sobre la reflexió de la figura del botxí, podeu treballar un fragment d'aquesta altra novel·la:

- BERNHARD, SCHLINK: *El lector*. Barcelona, Columna, 2009.

El fragment a què ens referim va des de «Ah, vostè vol entendre per què hi ha gent que pot fer unes coses tan terribles [...]» fins a «[...] Li són tan indiferents que tant els pot matar com deixar de matar-los.»

– Per seguir aprofundint en la figura del botxí, us recomanem:

- GARCÍA BERLANGA, LUÍS: *El verdugo*.

Aquesta pel·lícula és una tragicomèdia de l'any 1963 que gira entorn de l'ofici de botxí quan la pena de mort encara era legal a l'Estat espanyol.

- SÁNCHEZ PIÑOL, ALBERT: «Lloança dels malvats», dins *Ara*, 29 de desembre de 2012.

– També us recomanem la lectura de la ressenya d'aquesta peça teatral:

- FUSTER, JAUME: *Les cartes d'Hèrcules Poirot*. Barcelona, Edicions 62, 2004.

En aquesta obra de misteri en Poirot té un paper principal ja que ha de resoldre un assassinat que ha tingut lloc en un balneari de la Cerdanya.

– Sobre la novel·la *L'illa del tresor*, de R. L. Stevenson, us recomanem la lectura de l'article de l'Adriana Nicolau que va rebre el Premi Cavall Fort 2012 i que va ser publicat en el número 1212, de la segona quinzena del mes de gener de l'any 2013.

– Finalment, us proposem que participeu en la trobada de novel·la negra de Barcelona (BCNegra) que se celebra cada any en aquesta ciutat.

SOLUCIONARI

ABANS DE LA LECTURA

1. a) Resposta oberta. Tanmateix, es pot destacar que s'hi veu la silueta d'un home vestit de negre que porta una gavardina, un barret i una maleta, però del qual no es poden identificar trets més precisos. El personatge es troba dividit en diferents plànols, en els quals el paisatge de fons és difuminat i boirós; per aquest motiu, mai no el podem percebre sencer ni podem imaginar-nos on es troba. Ara es tracta de deixar testimoni de totes les hipòtesis per a l'apartat final i relacionar la imatge amb l'argument.

b) Si consultem el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, trobarem l'entrada *nauta* com a sinònima de *mariner* o *navegant*. A partir d'aquí, ha de ser fàcil que els nois i les noies dedueixin que el terme *ficcionauta* és una paraula composta que significa 'persona que navega o viatja a través de la ficció'. Al llarg de la novel·la, anirem veient com aquest terme defineix en Carles Motta, el protagonista, el qual navegarà per diversos imaginaris un cop entri en la dimensió de la ficció.

Si busquem paraules acabades en *-nauta* en la versió en línia del diccionari, trobarem termes com ara *aeronauta*, *argonauta*, *astronauta*, *cosmonauta* o *internauta*, el significat dels quals prové de la primera paraula de la composició lèxica.

c) Títol: *El ficcionauta*; autor: Miquel Pujadó; fotografia de la coberta: AGE-Fotostock; lloc i any d'edició: Barcelona, 2013; editorial: Barcanova; col·lecció: Antaviana Nova; nombre de pàgines: 189; ISBN: 978-84-489-3134-6 (expliqueu-los que és un codi que identifica de forma única una obra publicada i que aquest varia quan el llibre es reedita); equip editorial: projectes - Sara Moyano, edició - Montse Ballaró, maquetació - Marga Cifré, assessorament literari - Pere Martí.

2. Resposta oberta. Tanmateix, cal tenir en compte que en el gènere detectivesc té una gran importància la descripció detallada de personatges i indrets, i que, per tant, hi surten personalitats molt ben definides; sempre hi ha un crim que cal resoldre, de manera que la informació que va compilant el detectiu protagonista de la ficció serveix també al lector per posar a prova la seva capacitat deductiva i inductiva; el detectiu pot formar part de les estructures policials o ser-ne un marginat, però en tot cas sol tenir un costat de la vida una mica precari (normalment la part sentimental) si es compara amb la brillantor que desplega en la seva professió.

3. Agatha Christie va ser una escriptora anglesa que va néixer a Torquay el 1890 i va morir a Wallingford el 1976. Al final de 1926, el seu marit, Archibald, li va demanar el divorci i la parella es va barallar. Llavors, Agatha va desaparèixer durant onze dies, fins que la van trobar en un hotel balneari registrada amb el cognom de l'amant del seu marit. El 1930 es va casar amb l'arqueòleg Max Mallowan.

És considerada la «reina del crim» i va escriure una obra molt extensa amb més de vuitanta títols que ha estat traduïda a més de cent idiomes.

SOLUCIONARI

Agatha Christie va crear dos detectius cèlebres i de característiques molt contrastades —Miss Marple i Hercule Poirot—, els quals perfilen el subgènere al qual pertanyen les seves novel·les anomenat *whodunit* ('qui ho ha fet').

Miss Jane Marple és una dona gran, soltera i amb pocs coneixements intel·lectuals, però que, gràcies al fet que li agrada observar la gent, s'ha convertit en una experta en la naturalesa humana. D'origen rural, es fa simpàtica i agradable de seguida i la seva aparença innocent li permet entrar en les intimitats dels personatges que envolten els crims. És l'arquetip de l'investigador aficionat.

Per la seva banda, Hercule Poirot és un detectiu professional nascut a Bèlgica i que parla francès, fets constantment presents en els seus comentaris (recordem que Agatha Christie va viure uns anys a París). Aquest personatge va ser encara més cèlebre que Miss Marple, fins al punt que va protagonitzar més del doble d'obres, de les quals s'han fet moltes adaptacions tant per a la televisió com per al cinema. Entre aquestes adaptacions cal destacar la que va fer l'actor britànic David Suchet.

Poirot és descrit físicament com un home baixet, grassonet, amb el cap en forma d'ou i un bigoti curvi i engominat. Psicològicament, es mostra ampul·lós, grandiloqüent i emfàtic; la seva figura s'inspira molt en la de Sherlock Holmes, ja que tots dos fan del raonament la clau de tota la seva existència i professió i els acompanya algú menys racional que ells, però més efectiu des del punt de vista pràctic, com és el cas del Sr. Hastings pel que fa a Poirot i del doctor Watson pel que fa a Holmes.

Hercule Poirot va tenir tant d'èxit, que ha estat l'únic personatge a qui el *New York Times* va dedicar una esquela quan Agatha Christie va decidir que morís el 6 d'agost de 1975.

4. Quan llegim la nòmina de personatges, ens pot cridar l'atenció la presència de diversos personatges:

- Kurt Süskind: remet a Patrick Süskind, autor de la cèlebre novel·la *El perfum, història d'un assassí*, publicada el 1985. Aquesta obra se centra en un personatge molt especial, Grenouille, un home del qual seguim la biografia des del naixement fins a la mort i que —per totes les circumstàncies que viu— esdevé la maldat pura, ja que sent la felicitat en l'odi i no pas en l'amor. El seu cognom dóna nom a l'assassí creat per en Miquel Pujadó. El personatge de Süskind no té olor corporal pròpia, mentre que el d'en Pujadó no té identitat ni empremtes digitals en el món real. Es tracta de personatges condemnats a la maldat per les circumstàncies de la seva creació.
- Hèrcules Poirot: aquest personatge apareix amb el nom catalanitzat.

A part de les personalitats de l'assassí i el detectiu, hi ha altres coincidències curioses, com el nom del psiquiatre Jaume Manresa, que coincideix amb el del membre del grup musical Antònia Font (recordem que en Miquel Pujadó està vinculat amb el món musical, de manera que pot haver-hi alguna relació), o el cognom Carner de l'agent de policia, que remet al poeta formal Josep Carner, i el cognom Calders de l'advocat, que remet a l'escriptor destacat dins el realisme màgic, per al qual la barreja de l'ordinari i l'extraordinari no seria pas estranya.

SOLUCIONARI

El nom del professor d'en Carles i l'Anna pot fer referència a en Gabriel Cabrera Infante, guionista i escriptor cubà famós per la gran intertextualitat dels seus escrits, així com pel sentit còmic que traspuen les seves pàgines, dos trets comuns en la novel·la d'en Miquel Pujadó.

Finalment, el personatge de l'Olga Molina, que identifica l'amiga de tota la vida de la Júlia Cabanes i amb qui s'havien conegut a l'escola, té el mateix nom que una de les actrius de la sèrie *Compañeros* que es va emetre a Antena 3 entre els anys 1998 i 2002 i que explicava la vida d'uns estudiants i uns professors d'una escola.

DURANT LA LECTURA

Capítol 1

1. a) D'una banda, hi ha el món de la novel·la creada pel personatge d'en Carles Motta i que correspon al món de la ficció dins la ficció. Hi trobem els personatges d'en Kurt Süskind, la Júlia Cabanes i en Roger Picas.

L'altre món, el «real», el que correspondria a la ficció d'en Miquel Pujadó, hi trobem els personatges d'en Carles Motta, l'Anna Martí i en Gabriel Cabrera.

- b) Sí, perquè en la novel·la es fan servir dues fonts diferents segons que el lector es trobi en el món de la ficció dins la ficció o només en el món de la ficció.
- c) El món que presenta en primer lloc, el de la ficció dins la ficció, és el principal, perquè serà l'element pertorbador que donarà lloc a tota l'acció descrita en la novel·la.

2. – La foscor (és de nit).

- L'aïllament (la urbanització i els terrenys extensos entre les cases que fa que els veïns estiguin separats els uns dels altres)
- La pluja (l'ambient de basarda).
- Els personatges que s'han fet antipàtics ja d'entrada (la Júlia Cabanes és presentada com una dona rica, capriciosa, superficial i amb desig de venjança).
- L'element sospitos que passa desapercebut (el gos que no acut a l'arribada de la mestressa) i que denota un excés de confiança.
- La paradoxa (malgrat que hi ha tants elements de seguretat i protecció, el perill és encara més íntim, ja que es tracta de la persona amb qui conviu).
- La intel·ligència que atorga una confiança total i una posició de domini d'en Kurt Süskind (fixem-nos en els diàlegs en què en Kurt aprofita les paraules de la víctima però en un sentit més ampliat, com en la pàgina 15: «En això té raó. Vostè i el seu marit estan a punt de separar-se definitivament.» «N'estic convençut, Júlia. Vostè ja no dirà res més a ningú.»).

SOLUCIONARI

3. El tema d'aquesta ària és l'educació de l'ésser humà per accedir al món del coneixement i l'amor. La vida és presentada com una metàfora de la lluita entre la llum i la foscor, el bé i el mal o la raó i la superstició. La Reina de la Nit és un ésser furiós i malvat, i així ho expressa la seva música picada i de tons estridents de tan aguts que són. En el moment en què en Kurt Süskind xiula aquesta peça, els personatges que hi ha en escena són ell mateix i la Júlia Cabanes, dues persones malvades.
4. En té dinou, ja que diu que el seu pare el va dur a l'òpera quan tenia tretze anys, que n'han passat sis des de llavors i que encara no li agrada el gènere musical que el va traumatitzar. Més endavant, en la pàgina 18 l'Anna Martí ho confirma quan diu: «Tens dinou anys i ja ets un vell!»
5. En Carles és presentat com el típic jove que ho deixa tot per al darrer moment, una mica mandrós i amb poca fe, ja que creu que farà una feina avorrida abans d'hora. Està enamorat de l'Anna i veu la invitació de la noia perquè utilitzi el seu ordinador com una possibilitat que no pot deixar escapar.
6. Resposta oberta. Tanmateix, cal recordar que els dos dots que el professor demana al periodista són el domini del llenguatge i la capacitat de crear intriga, com si fos un escriptor de novel·la de crim o detectivesca.
7. Segons el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, un botxí és una persona que executa les penes de mort i altres càstigs corporals, sense pietat. En el fons es tracta d'una professió, que, com a tal, el botxí exerceix fredament. En Kurt respon perfectament a la paraula, ja que no mostra cap sentiment d'empatia o penediment per la víctima. Executa l'assassinat que li han encarregat com si fos un encàrrec professional, tal com diu en la pàgina 22: «Un assassinat i una sabata no són pas tan diferents: la feina ben feta és la feina ben feta, i prou.»
8. En aquest capítol el lector està assistint a la vida i el pensament del protagonista, en Carles Motta, i també al primer capítol de la novel·la que està escrivint. Però curiosament, abans d'aquest darrer paràgraf, en Carles ha decidit que el capítol està acabat i tanca l'ordinador; per tant, el darrer paràgraf no pot ser obra de la imaginació d'en Carles... A més, aquest darrer fragment acaba amb la incògnita d'en Kurt: què és l'absència que veu al final de la carretera? Quina decisió deu haver pres? Per tant, és el personatge de la ficció dins la ficció qui condueix la intriga.
9. La ironia en en Carles Motta i, per tant, en el narrador de la seva novel·la és un recurs que serveix per subratllar evidències que la gent normalment simula inabastables:

SOLUCIONARI

- Però la por bloqueja la contemplació estètica: és un fet comprovat (p. 13).
- A més, veure uns homes i unes dones sovint grossos com catxalots fent-se passar per nois i noies capaços de fer enfollir algú d'amor li semblava un espectacle ridícul, referint-se a l'òpera (p. 17).
- L'Anna Martí era la prova vivent que en una discussió entre un home i una dona el primer té menys expectatives de guanyar que les que té un escocès vestit amb kilt i amb patilles d'un pam de fer-se passar per Miss Univers (p. 17).

Pel que fa a la hipèrbole, trobem aquest exemple:

- Un dels seus professors comuns, en Gabriel Cabrera, una mena de grillat convençut de ser el més important que li havia passat a l'Univers després del Big Bang.

Tot plegat aporta comicitat i dinamisme a la narració.

- 10.** – Haver begut oli (p. 18): trobar-se en una situació desesperada.
- Fer un pet com una aglà (p. 18): rebentar-se, espatllar-se.
  - Qui no té feina el gat pentina (p. 21): qui no té obligacions, es busca deures absurds per entretenir-se.

Capítol 2

1. Perquè en Carles vol conquistar l'Anna i creu que ho té coll avall, però la noia li esquiva el petó i l'envia a dormir a l'habitació del seu germà. A més a més, en Carles confon una entrada eròtica sorpresa de l'Anna amb el Ros, el gos, que li acaba fent companyia al llit i que finalment fa que el noi acabi dormint al sofà del menjador.
2. En la pàgina 31 el paràgraf que tanca la història d'en Carles i l'Anna diu «Tot era silenci», mentre que el paràgraf que enceta la història d'en Kurt Süskind en aquesta mateixa pàgina diu «Tot era silenci allà on en Kurt es trobava.»
3. En Kurt s'endinsa en aquesta zona de boira que qualifica com a no-res, una zona on el personatge es mou lentament i se sent observat, fins que veu un punt de llum que s'eixampla i que sembla un vidre. Llavors observa en Carles al lavabo. El moment en què en Kurt i en Carles s'han trobat és quan s'han mirat l'un a l'altre en el mirall de la cambra de bany. Els dos mons, el de la realitat i el de la ficció, han entrat en contacte.
4. *Desvetllador* és sinònim d'autor, i el que està passant és que el personatge de ficció d'en Carles té consciència de si mateix i fa moviments i actes que en Carles no ha descrit.

SOLUCIONARI

5. Sembla que es tracti d'algú que vigila en Kurt i els seus actes, presència que, d'altra banda, en Kurt intueix. Tanmateix, el lector no té prou elements per identificar de qui es tracta.
6. Es diu que se sent un impacte, un soroll eixordador i que una porta s'ha esbocinat. Segurament és la separació entre el món de ficció i la realitat, allò que el diàleg en cursiva interpreta com a Magma i com a Dimensió Creadora, respectivament.
7. Un rastrejador és aquell que segueix un rastre. Tal com s'esmenta en el diàleg en cursiva, ha de ser algú que és enviat des del Magma (la ficció) fins a la Dimensió Creadora (la realitat) per posar-se en contacte amb l'autor i poder fer tornar el personatge al món que li pertoca.
8. Les coses es compliquen perquè ara s'hi afegeix l'assassinat de dos policies de la dimensió real, a més del fet d'haver abandonat el cadàver de la Júlia Cabanes, de manera que hi ha tres cossos a la vista que no amaguen el crim. En Kurt no està gens preocupat perquè ni ell ni la Júlia Cabanes no tenen identitat en el món real i, per tant, no els poden localitzar.
9. Vol dir que controla la situació i que, per tant, no ha de témer res. En Kurt està convençut que tot està sota el control de la seva exclusiva voluntat.

Capítol 3

1. Al final del capítol 2 en Kurt llança una riallada salvatge i el capítol 3 comença explicant que en Carles es desperta de sobte per culpa d'una riallada que ha sentit ressonar en el seu somni. És significatiu perquè tornem a connectar els dos mons: el de la ficció d'en Kurt i el de la realitat d'en Carles.
2. La problemàtica d'en Kurt queda definida des de la pàgina 41, quan llegim: «Un personatge creat només per viure durant un capítol d'una novel·la policíaca que mai no arribaria a existir». Per això, el missatge que emet repetidament, que mostra el seu enuig i la seva demanda desesperada és el que queda imprès en els fulls de la novel·la: «ACABA LES COSES QUE COMENCES!»
3. Es tracta d'Hercule Poirot. Amb la informació que els alumnes han recollit sobre Agatha Christie i els seus dos personatges més cèlebres, han de ser capaços d'identificar el detectiu belga gràcies a la descripció que en fa el narrador —un homenet, amb el cap en forma d'ou, un bigotet ridícul emmidonat— i les expressions franceses intercalades en el diàleg.

SOLUCIONARI

4. Les expressions «*nest-ce pas*» i «*Eh, bien, mademoiselle...*» volen dir 'oi?', 'veritat' i 'Doncs, bé, senyoreta...', respectivament. Totes dues mostren la seguretat de les evidències que sempre subratlla en Poirot i el seu caràcter cavallerós.
5. – La mar de bé (p. 42): molt bé.
  - Vermell com un pebrot (p. 42): ruboritzat, enrojolat, amb les galtes vermelles.
  - Girar full (p. 44): canviar de conversa.
  - Anar per feina (p. 44): apressar-se.
  - Agafar la ceba d'alguna cosa (p. 44): tenir una dèria, una idea obsessiva.

Capítol 4

1. El comissari Clavero està excitat, nerviós i sobrepassat, tal com es percep per l'actitud del seu ajudant, en Carner, que intenta no ficar la pota i esverar-lo encara més. A més, s'ha arromangat les mànigues de la camisa i té taques de suor visibles que li adornen l'esquena i les aixelles.

Evidentment, es troba així perquè han mort dos dels seus policies, fet que no deixa de ser un fracàs per al cos de policia i per a ell mateix, que n'és el comandament. A més, hi ha un criminal que no ha tingut cap problema a deixar tres cadàvers darrere seu i que, per tant, el comissari considera que deu ser perillós.

2. Els policies identifiquen el cadàver de la Júlia Cabanes, però es tracta d'un personatge de ficció. En Kurt vol aprofitar aquest fet per tenir la policia ben entretinguda mentre ell actua lliurement.

Capítol 5

1. Perquè la conversa està començada, hi ha una part que es dona per sabuda, que és l'explicació de tot el que ha passat segons la versió d'en Poirot i que es resumeix amb l'expressió d'en Carles «No pretendrà que em cregui tot això que m'explica?». A partir d'ara, el lector anirà coneixent la conversa en forma d'aclariments addicionals.

2. El Magma és una substància que aglutina una mena de consciència que potencialment pot esdevenir individual en la reencarnació en un personatge que s'hagi creat a la Dimensió Creadora. Al Magma, hi dona forma la imaginació.

La Dimensió Creadora és la nostra realitat, la de les persones que creen personatges i històries a través de la imaginació.

La zona de transició és aquesta boira que separa les dues dimensions, la ficció i la creació. Els avatars tenen una por atàvica a tocar-la, una por induïda precisament per evitar que la

SOLUCIONARI

traspassin, cosa que en Kurt ha superat i que és indicatiu de la seva força de voluntat per existir.

El Desvetllador és el creador, l'autor que dóna vida a un personatge i que, per tant, desvetlla una part de la consciència del Magma.

Quan un autor crea un personatge, es desprèn una part del Magma, que esdevé aquest personatge individual. Un cop s'acaba la novel·la, la consciència d'aquest personatge retorna al Magma i s'hi dissol i no recorda res del que ha viscut. Només si és un personatge repetit en diverses novel·les, conserva un estatus especial de no-dissolució, a punt de ser rescatat sempre que ho vulguin l'autor o la Dimensió Creadora.

3. La diferència entre els dos personatges és la intencionalitat i, per tant, el control del personatge: Poirot ha estat intencionadament «reciclat» com a personatge que conserva la seva consciència individual i els seus dots per fer de rastrejador o per resoldre els problemes i els desajustos que es puguin crear entre les dues dimensions. En canvi, en Kurt s'ha descontrolat: pretenien tancar-lo en una presó (una novel·la inacabada) però, sense que els qui governen la dimensió ho hagin volgut, ha entrat a la zona de transició, que ha fet que s'adonés de la seva condició i recordés tots els avatars viscuts fins aleshores, sempre com a assassí i malvat, fet que no li permet tenir una altra personalitat.
4. – Mafalda: és el personatge que dóna nom a un còmic creat per Quino a l'Argentina entre els anys 1964 i 1973. La Mafalda és una nena progressista que va fent evidents les contradiccions de la societat i la política que protagonitzen els adults.
  - Capità Ahab: és el capità de la novel·la *Moby Dick* publicada per Herman Melville l'any 1851. Ahab està obsessionat per matar un catxalot blanc conegut amb el nom de Moby Dick. Aquesta novel·la es considera sovint una al·legoria de l'odi racial.
  - Philip Marlowe: és un detectiu privat creat per Raymond Chandler el 1934 i que va protagonitzar diverses novel·les. En aquesta època, es van posar de moda els detectius privats que es mostraven cíncics i pessimistes davant la societat corrupta que els envoltava.
  - Astèrix: és un personatge de còmic creat per Uderzo (dibuix) i Goscinny (guió) el 1959 i del qual encara es publiquen històries, ara ja solament conduïdes per Uderzo. Amb els superpoders que li atorga la poció màgica del druida, també s'encarrega d'investigar i fer justícia, sempre acompanyat pel seu inseparable Obèlix. Com en moltes de les parelles d'investigadors, Astèrix és l'intel·ligent que troba el seu contrapunt en el pràctic i mundà Obèlix.
  - Dràcula: és un personatge creat el 1897 per Bram Stoker i inspirat en Vlad Tepes, un emperador d'extrema crueltat que va dominar les regions de Romania i Moldàvia durant el segle xv.
  - Ànec Donald: és un personatge de ficció creat per la factoria Disney el 1934. Als seus inicis era l'acompanyant maldestre del més reflexiu i intel·ligent Mickey Mouse, però al final va poder esdevenir heroi de les seves pròpies històries.

SOLUCIONARI

5. En Sherlock Holmes és el cèlebre detectiu de ficció creat el 1887 per Sir Arthur Conan Doyle. Destaca per la seva intel·ligència i pel seu mètode deductiu, el qual li permet resoldre tots els crims. Físicament, és totalment oposat a en Poirot: és alt, prim, però també elegant. El Dr. Watson, l'home pràctic que li fa de contrapunt i que narra les seves aventures, l'acompanya a tot arreu. Conan Doyle va crear un contrincant a la mida de la intel·ligència del detectiu, el professor Moriarty, de manera que els seus enfrontaments són veritables duels. Tot i que l'autor no pensava que el personatge de Sherlock s'allargués en el temps, la pressió popular fruit de l'èxit que aquest havia assolit el va obligar a ressuscitar-lo fins a la Primera Guerra Mundial.

6. Encara que *Teló* es va publicar el 1975, un any després de la mort d'Agatha Christie, aquesta l'havia escrita 40 anys abans. De fet, l'autora, com també li havia passat a Conan Doyle, va avorrir el seu personatge, però la pressió del públic que seguia demanant-ne històries la va obligar a mantenir-lo fins a la seva pròpia mort.

En la novel·la *Teló*, però, es plantegen dos fets interessants:

a) Poirot és un assassí per primera vegada. Conscient dels límits de la justícia, decideix que ell mateix ha d'executar el culpable, el qual no serà mai condemnat. Per tant, els dos extrems s'uneixen per primera vegada. Poirot mor més endavant, però per culpa d'una malaltia.

b) La culpabilitat veritable rau en el fet que indueix el crim encara que no l'executa personalment: posa en evidència el defecte de la societat i del sistema judicial que no analitza les circumstàncies que deriven en un fet i la dependència de les proves evidents per aplicar un càstig.

7. En Kurt i en Carles estan connectats. Totes les persones que envolten en Carles estan en perill, ja que en Kurt vol obligar el noi a continuar la novel·la, i, per aconseguir-ho, emprarà qualsevol mitjà al seu abast. Un cop dins la Dimensió Creadora, en Kurt pot modificar a voluntat el que es vagi escrivint, de manera que en cap moment no voldrà deixar en Carles i tornar al Magma. Finalment, en Carles esdevindrà l'únic culpable dels crims que es vagin cometent, ja que el poden localitzar en la seva dimensió, cosa que no passa amb en Kurt.

8. La darrera complicació que fa evident en Poirot és que la Júlia Cabanes és un personatge inspirat en un ésser real (una coneguda del pare d'en Carles), igual com el seu marit i la urbanització on viuen. Per tant, ara hi ha una persona que és viva i és morta al mateix temps.

9. *Et pourtant* (p. 53); i tanmateix; *non, mes amis* (p. 53): no, amics meus; *voilà* (p. 53): heus ací; *comment dirais-je?* (p. 56): com ho diria?; *Sacrebleu!* (p. 57): interjecció equivalent al nostre *Verge Santa!*; *mon ami* (p. 57): amic meu; *Madame* (p. 57): senyora; *Tu n'as peut-être*

SOLUCIONARI

pas tort: potser no t'equivoques pas; *mon garçon* (p. 61): fill meu; *n'est-ce pas?* (p. 62): oi, veritat; *arrêtez!* (p. 63): atura't, para.

Capítol 6

1. Estava somniant que escanyava la seva dona; calia aprofitar aquell parèntesi de llibertat (quan la seva dona marxava de cap de setmana); l'intens plaer que estava sentint mentre els seus dits premien cada cop més fort el coll d'aquella mala bruixa; ple de dubtes, però també d'esperança (que sigui morta); el tros de carn morta.
Totes aquestes expressions negatives culminen amb la frase que les resumeix d'un cop: «L'odiava com mai no s'hauria pensat que es podia arribar a odiar algú.»
2. Perquè actua per interès i només li importen els diners. Se sent humiliat quan ha de demanar diners a la seva muller, però no fa res per canviar la seva situació i ser més amo dels seus actes. Té una personalitat dèbil, ja que, per evadir-se de la realitat, és addicte a la cocaïna.
3. El terme *morgue*, que prové del francès, és propi del lèxic específic de la medicina forense i significa 'dipòsit de cadàvers a l'espera d'autòpsia o identificació'. El significat original en aquesta llengua era 'mirar amb altivesa, desafiar', i d'aquí es va crear el substantiu que identificava la petita finestra de les cel·les de les presons per les quals els guardians podien controlar i reconèixer els presoners. Finalment, al segle xv el terme es va utilitzar per descriure la zona de la presó del Chatelet, a la vora del Sena a París, on s'acumulaven els cossos desconeguts a l'espera de ser identificats.
4. Resposta oberta. Tanmateix, la capacitat que té per sentir una alegria extrema i mostrar una absoluta desolació en veure el cadàver de la seva dona davant el comissari Clavero i el metge forense demostren que té força dots teatrals.
5. Quan s'adona que és sospitós d'assassinat i que no té cap coartada (era a casa seva veient un DVD sense cap testimoni, fet que suposa una gran diferència amb el seu doble de ficció, el qual s'havia procurat un sopar amb amics a la mateixa hora que en Kurt havia de matar la seva muller). Les sospites poden tenir pes perquè té un mòbil evident: l'herència de la seva dona, el seu estat financer personal desastrós i el conflicte matrimonial permanent, tres aspectes reconeguts públicament.
6. La Júlia Cabanes és a l'Estartit amb l'Olga, la seva amiga. Quan veu que en les notícies diuen que és morta, truca a l'Olga i li demana que vagi on és ella tan ràpid com pugui i que no digui a ningú que s'allotja a casa seva. No desmenteix la notícia perquè sospita un pla «maquiavèl·lic» del seu marit per robar-li els diners.

SOLUCIONARI

7. El terme *maquiavèl·lic* és un adjectiu que s'utilitza per definir una persona que actua sense escrúpols, amb astúcia i mala fe. Prové de la teoria política enunciada per l'escriptor florentí Nicolau Maquiavel que considera que un bon polític és aquell que sap arribar al poder sense que necessàriament tingui bones qualitats morals. Maquiavel era molt pessimista respecte de la condició humana, que considerava que només es movia empesa per la satisfacció dels seus desitjos i passions. Certament, la definició escau prou bé al que coneixem fins ara d'en Roger Picas.

Capítol 7

1. En Kurt Süskind només tem la desaparició absoluta, que significa restar presoner en una novel·la inacabada. En Kurt ja tenia aquesta por quan es trobava al Magma i ara que es troba en la Dimensió Creadora la segueix tenint. Per això decideix que ha de deixar viu i sencer el seu Desvetllador, en Carles Motta.
2. Necessita reptes, posar-se a prova constantment, tal com explica en la pàgina 73, quan es planteja que el silenci de la Júlia Cabanes viva i real pot ser senyal d'una situació més complexa de la que s'imaginava. De fet, els grans detectius també senten el repte de resoldre situacions com més complicades millor, encara que hagin de córrer riscos.
3. En Kurt pot trobar en Roger Picas perquè s'adona que en Carles, el seu creador, ha utilitzat elements exactes de la vida real i que, per tant, posseeix un coneixement superior de la realitat on es troba. Tanmateix, el factor clau que li permet superar barreres per arribar a la seva propera víctima és el cotxe que condueix, que pertany a la difunta Júlia Cabanes i que prové de la ficció. El cotxe és del mateix model i color que el de la difunta Júlia i també té els vidres tintats que impedeixen veure'n l'interior. El fet que porta el cotxe li atorga el dubte del vigilant i l'excusa per trobar-se amb el recent estrenat vidu. Ni un ni l'altre no s'adonen que la matrícula no coincideix amb el cotxe veritable fins que en Kurt no ho diu expressament.
4. El sí i no expressa una doble ambigüitat: d'una banda, sí que va matar la Júlia Cabanes, però no la real, sinó la de ficció, i, de l'altra, sí que va matar la Júlia Cabanes, però no per decisió pròpia, sinó perquè li havia encarregat el seu marit, el qual, per tant, seria qui realment va matar-la en l'altra dimensió.
5. Segons la mitologia grega, Cèrber era el guardià de les portes de l'Hades o infern i tenia la forma d'un gos gegantí de tres caps i cua de serp. Per això, en Kurt es veu obligat a modificar la comparació i identifica el vigilant de la urbanització com un cèrber d'un sol cap (p. 78).

SOLUCIONARI

6. L'alumnat pot deduir que en Kurt pretén matar en Roger Picas quan diu que li cal descansar en un entorn natural i que ningú ja no el tornarà a veure mai més, i que vol quedar-se tots els diners de la Júlia Cabanes quan diu que li farà signar un testament falsificat que el declararà el seu hereu universal.
7. La primera incògnita és quin nom farà servir en Kurt Süskind per constar en el testament d'en Picas (ja adverteix al lector que no pot fer servir el seu nom real perquè, en realitat, no existeix en aquesta dimensió). La segona incògnita és qui veurà en Roger Picas abans de morir, atès que ningú, o gairebé ningú, no el torna a veure mai més.

Capítol 8

1. Prové de la visió que en Kurt Süskind vol que en Carles vegi a través de la nevera de casa seva: l'assassinat d'en Roger Picas, a qui en Kurt fa cavar la seva pròpia fossa. La nevera actua com ho havia fet el mirall del lavabo de la casa de l'Anna, com un vidre que connecta les dues dimensions.

2. Resposta oberta. Tanmateix, l'expressió *gairebé ningú* es refereix a en Carles. Però tot i que en Carles és algú, l'ús de *gairebé* indica que la visió només té una direcció, ja que en Carles veu en Roger Picas, però no a l'inrevés.

En Kurt Süskind és un home sàdic perquè el fet d'anunciar a algú que el matarà i fer-li cavar la seva pròpia tomba es pot considerar una tortura. També és sàdic perquè fa que en Carles sigui testimoni de tota aquesta escena, la qual cosa fa que el noi se senti l'únic responsable del que està passant.

3. Perquè encara que estan connectats i pot contactar-hi mentalment, no sap com es diu i, per tant, no el pot rastrejar per Internet, tal com ha fet amb el matrimoni Picas-Cabanes.

4. En Joan Motta, el pare d'en Carles. És evident que no pot entendre el que li explica el seu fill, que es troba en estat de xoc, i només pot arribar a l'única conclusió possible: el seu fill pateix un trastorn mental.

5. En Poirot dona un mòbil a en Carles perquè l'avisí si en Kurt s'hi posa en contacte. Per activar-lo, cal prémer el codi 1920, el qual coincideix amb l'any en què es va publicar *El misteriós cas de Styles*, la primera novel·la d'Agatha Christie en què apareix el cèlebre detectiu.

La novel·la gira entorn de la propietària de la mansió Styles, que aparentment ha mort enverinada. El capità Hastings, que està allotjat a la mansió, avisa el seu amic Poirot perquè resolgui aquest cas tan delicat.

SOLUCIONARI

En la novel·la, juntament amb la parella mítica, també hi ha l'inspector Japp de Scotland Yard, amb qui aniran mantenint una relació de col·laboració i rivalitat al llarg de les diferents novel·les que seguiran.

En aquesta època, l'autora col·laborava com a infermera amb la Creu Roja, feina que li va permetre conèixer com actuen els diferents verins, fet que aprofità literàriament.

Capítol 9

1. En aquest primer capítol sorgeixen quatre escenaris diferents de fets que s'estan esdevenint alhora, al voltant de les vuit del vespre:

- En Kurt es dirigeix a l'Estartit per matar la Júlia Cabanes i quedar com a hereu universal.
- El comissari Clavero cerca en Picas infructuosament i s'assabenta de la presència d'un estrany que conduïa el cotxe de la difunta i que ha marxat de la urbanització amb el marit desaparegut.
- La Júlia Cabanes, sense desvelar el misteri a la seva amiga Olga, li demana que busqui un advocat de confiança. L'Olga Molina li recomana en Calders, un advocat de Torroella.
- L'Hèrcules Poirot parla amb els seus superiors sobre el que ha passat en la Dimensió Creadora.

Encara podríem afegir un cinquè escenari, en el qual en Carles Motta utilitza el mòbil que ha d'alertar en Poirot, ja que la seva vibració tanca el capítol.

2. La diferència entre els éssers reals d'en Picas i la Cabanes és que són humans; per tant, senten por i odi, seguretat i inseguretat. En canvi, en Süskind és un malvat de ficció i per tots els avatars que havia ocupat anteriorment és un botxí, un professional de matar, sense posar-hi cap més emoció que el repte d'aconseguir-ho i sortir-se'n, tal com corroboren les seves paraules quan afirma que la feina ben feta és la millor recompensa.

3. El fet que la Júlia Cabanes demani a la seva amiga que localitzi un advocat fa suposar que en Süskind encerta quan pensa que la dona vol signar un testament que deshereti en Picas abans de revelar que encara és viva.

4. a) Els versos de Baudelaire subratllen la necessitat de l'ésser humà de viure experiències noves i intenses, sense preveure si el portaran cap a la fortuna o la desgràcia; el que importa no és la finalitat, sinó el procés.

b) Charles Baudelaire va ser un poeta francès que va viure entre els anys 1821 i 1867. Va ser conegut com el «poeta maleït» per la seva vida bohèmia plena d'excessos. La seva obra més coneguda és el poemari *Les flors del mal*, en el qual s'oposa frontalment als valors conservadors de la burgesia i la seva hipòcrita moralitat.

SOLUCIONARI

Possiblement, en Süskind es pot identificar amb Baudelaire en el sentit que no amaga els mateixos sentiments i intencions que els retorçats milionaris que està liquidant en la Dimensió Creadora.

5. – Xerrar pels descosits (p. 91): parlar excessivament.
- Fil per randa (p. 92): amb tot detall i minuciositat.

Capítol 10

1. a) – Com si sentís ploure (p. 95): no fent cap atenció del que es diu.
  - Rosegacervells (p. 95): psiquiatre o psicòleg, persona que s'encarrega de tractar el funcionament de la ment.
  - Passar-ne una de molt grossa (p. 96): esdevenir-se un fet greu.
  - Candidat a la camisa de força (p. 98): susceptible de ser diagnosticat com a malalt mental. La camisa de força és un mètode per immobilitzar pacients agressius que s'utilitzava en l'antiguitat. Era una peça de roba que cobria el tors i les mànigues s'enllaçaven de tal manera que no es podien moure els braços.
  - Barrinar (p. 95): pensar, rumiar.
- b) – *Mon cher* (p. 97): estimat meu
  - *Pas du tout* (p. 97): de difícil traducció, és una negació rotunda. Podria equivaldre a un 'per descomptat que no', 'ni somiar-ho'.
  - *Au revoir* (p. 97): és una expressió de comiat tan freqüent com el nostre *adéu*. Literalment, vol dir 'a reveure', ja que la forma francesa *adieu* equival a un comiat definitiu i sense revocació.
2. Perquè no hi ha fugida possible ja que està connectat amb en Kurt a través del pensament, del cervell, i això sempre anirà amb ell, sigui on sigui.
3. El personatge que entra en acció és l'amic psiquiatre del pare, en Jaume Manresa, a qui el pare deu voler demanar ajuda per les incoherències que expressa el seu fill.
4. L'òpera que en Joan Motta es disposa a escoltar, mentre enyora profundament la seva dona difunta i amoïnat per si l'orfenesa parcial del fill li ha provocat aquesta desorientació mental, és *Madame Butterfly*, de Puccini. Aquesta òpera explica la història d'una noia japonesa que s'enamora d'un soldat nord-americà i s'hi casa. Per a la noia, es tracta d'una relació seriosa i permanent, mentre que per a ell és simplement un divertiment. El soldat torna als Estats Units, mentre la seva dona l'espera fidelment i té cura del fill que ha nascut, cosa que el pare no sap. Quan el soldat torna, ho fa acompanyat de la seva dona

SOLUCIONARI

nord-americana, que, en saber que té un fill, pretén prendre-li per endur-se'l cap a Amèrica. Davant d'aquests fets, la noia japonesa decideix suïcidar-se.

Cal adonar-se del punt de contacte entre la preocupació del pare i l'argument de l'obra pel que fa al fill desorientat, orfe d'un dels seus progenitors.

Capítol 11

1. Hi ha tres morts. De la mort de l'Olga Molina i de l'advocat, se n'assabenta directament per la narració; en canvi, l'assassinat de la Júlia Cabanes el coneix pel somni d'en Carles.
2. El personatge de l'advocat Calders aporta tres elements bàsics a la història:
  - La seva presència i els seus comentaris serveixen perquè l'Olga Molina s'adoni del que està passant.
  - També serveix perquè el lector conegui les sospites de la Júlia Cabanes que demostren un cop més que el seu matrimoni amb en Roger Picas ha fracassat, però, alhora, que en cap cas la Júlia no hauria sospitat que el seu home fes res de tan retorçat com els fets que s'estan produint. Per la seva banda, el lector sap que són deguts a la presència d'en Kurt Süskind.
  - D'altra banda, fa evident la corrupció que provoca l'avarícia: per uns honoraris triplicats està disposat a solucionar la il·legalitat de fer un testament sense notari. És especialment cínic el diàleg de la pàgina 100:
«—I si multipliqués per tres els honoraris?
—Llavors, diria que en aquest món tot té solució.»
3. El sadisme d'en Kurt Süskind es mostra amb la mort ràpida i sense justificants de les persones que envolten la Júlia Cabanes (l'Olga Molina i l'advocat Calders), simplement perquè no vol deixar testimonis, tot i que sap que si algun d'ells hagués viscut amb la seva família, aquesta hauria patit la mateixa sort. Així doncs, veiem que, en cap cas, el nombre d'assassinats és un inconvenient o un fre per al personatge de ficció fet realitat.

El sadisme també es reflecteix en la capacitat de trossejar el cos de la Júlia Cabanes: en Kurt li talla el cap i les mans perquè no la reconguin fins que ell hagi tingut temps de cobrar el xec.
4. a) Amb aquesta expressió, es poden explicar conceptes de pragmàtica lingüística: es tracta d'una frase recurrent que indica al receptor que ha de sortir de l'estança on es troba per deixar intimitat a l'emissor; és una manera discreta de demanar a algú que marxi.
b) El que sorprèn en aquest episodi és que en Kurt la diu i l'aplica literalment, ja que elimina la persona molesta, en aquest cas l'Olga Molina.

SOLUCIONARI

5. Emissor: Kurt; receptor: Júlia Cabanes; missatge: En un altre món, sí que m'ha enviat. Però ara i aquí, aquest no és el cas; codi: llengua catalana; canal: oral / auditiu.

Fins aquí, la comunicació funciona perquè el codi és compartit i el canal no pateix cap mena de soroll, però, en canvi, falla el context, la funció referencial: en Kurt té un coneixement de tota la situació molt més ampli que la Júlia Cabanes. El lector també coneix la situació, per l'existència d'una altra dimensió i del que s'hi ha esdevingut.

6. – Voler curar-se en salut (p. 100): desitjar prevenir el que es pugui esdevenir.
 – Ulls exorbitants (p. 101): és convenient que els nois i les noies s'adonin del procés de composició lèxica: el prefix ex- i el mot òrbita donen automàticament el significat de 'fora de les seves òrbites', 'ulls extremament oberts'. Es tracta d'una hipèrbole que vol mostrar l'estat d'extrema sorpresa de la protagonista.

7. L'òpera *Otel·lo* de Verdi recrea la tragèdia de Shakespeare, el motiu principal de la qual és parlar de la gelosia.

Otel·lo és un capità de l'exèrcit venecià casat amb Desdèmona, els quals han de convèncer els altres de l'honradesa i la veritat del seu amor. Però Otel·lo té un enemic covard i innoble, Iago, el qual promou una sèrie de sospites i gelosies entorn d'Otel·lo. Aquest hi sucumbeix i acaba matant el seu gran amor, Desdèmona, que en realitat és innocent de les infidelitats que li atribueixen.

El fet que en Kurt cantussegi un fragment d'*Otel·lo* el podria identificar amb Iago, ja que per la vilesa de les seves passions provoca una profusa mort d'innocents.

8. La incògnita és el pla que vol posar en marxa en Carles, que ha decidit prescindir del millor detectiu de tots els temps, l'Hèrcules Poirot.

Capítol 12

1. a) Els plans d'en Kurt Süskind, ara que ja ha cobrat el xec estès per la Júlia Cabanes, és llogar una casa i esdevenir un diletant, és a dir, algú que vol gaudir dels plaers estètics i gastronòmics, especialment de la seva apreciada òpera. A la llarga, el que vol és quedar-se tota l'herència milionària de la dues vegades assassinada Júlia Cabanes.
- b) El negoci artesanal que vol refer a la Dimensió Creadora és el mateix que l'ocupava al Magma: ser un mercenari, un assassí a sou.
- c) La intervenció d'en Carles, que ha reeixit en el seu propòsit de fer que en Kurt Süskind interrompi els seus plans per ocupar-se del seu creador, ja que aquest pot fer-li molt la guitza, com ho demostra l'intens dolor que li ha provocat mentre dinava en un restaurant del carrer Tallers.

SOLUCIONARI

2. En Kurt Süskind és un melòman perquè estima la música. Alhora també és un megalòman perquè té una mania de grandeses i està convençut de la superioritat de la seva intel·ligència per damunt de la dels altres, fet que es fa evident en dues ocasions en aquest capítol: primer, quan envia la carta al comissari Clavero, en la qual li revela tots els seus actes i el fet que està convençut que la policia no traurà l'entrellat de la doble mort de la Júlia Cabanes, sense ni tan sols sospitar el risc que pot suposar-li el retrat robot que han fet d'ell gràcies a la descripció que ha donat el vigilant; segon, quan davant de l'amenaça d'en Carles, no solament no s'espanta, sinó que llança aquesta amenaça en la pàgina 110: «[...] Doncs jugarem, però ho farem amb les meves regles.»
3. Resposta oberta.
4. En Poirot l'ha trobat una idea valenta encara que provocadora i, en certa manera, errònia: el detectiu té clar que en Kurt no matarà en Carles, malgrat que potser atacarà qualsevol persona del seu entorn, o potser el torturarà i el deixarà fet un titella a les seves mans. En Poirot és més conscient que en Carles de fins on pot arribar la maldat d'en Süskind.
5. El narrador presenta l'Anna com una dona amb una gran personalitat, ja que en aquest capítol fa un petó a en Carles, mentre que no li va fer quan eren a casa seva i el noi ho veia segur; per tant, ella vol decidir i fer-se valer. També ho demostra davant la resposta ferma que dóna als dos homes que la volen protegir: «No em deveu pas voler deixar de banda ara, amb aquest comportament paternalista propi de mascles prepotents?» (p. 112).
6. Resposta oberta. Tanmateix, per la descripció que dóna en Carles d'aquest personatge —posat fatxenda, frases brillants i buides com bombolles de sabó—, el lector se'n pot crear una imatge negativa. A tot això, cal afegir-hi la manca de respecte que en Carles té pel professor quan es posa a fer feina personal en lloc d'estar atent i prendre apunts a les seves classes.
7. L'home que hi ha a la casa d'en Carles, enmig de la foscor, i que li diu aquesta frase: «Entra, Carles. T'estava esperant». Amb tota la informació que té el lector fins ara, de segur que identifica immediatament que es tracta d'en Kurt Süskind.
8. En aquest capítol passem per escenaris com el banc on en Kurt ha cobrat el xec, la comissaria, el restaurant i una aula de la Universitat Autònoma, la carretera i la casa d'en Carles.
9. – Moure fitxa (p. 105): tenir la iniciativa en una acció de la qual s'espera una reacció o resposta. És una expressió sorgida del camp semàntic del joc.

SOLUCIONARI

- Ser un conco (p. 105): es refereix al germà de l'hereu que resta solter i que segueix vivint a la casa pairal; per extensió, ha passat a qualificar qualsevol home gran solter.
- Heretar una picossada (p. 110): rebre en herència una quantitat indeterminada de diners, normalment percebuda com a gens menyspreable.

10. – *Je vous écoute* (p. 111): us escolto.
- *Mon petit* (p. 112): petit meu.
  - *Ma chère* (p. 112): estimada meva.
  - *Très intéressant* (p. 112): molt interessant.
  - *Malheureusement* (p. 113): malauradament.

Capítol 13

1. Una de les estratègies típiques de les novel·les detectivesques és crear una seqüència de tensió–distensió–tensió, de manera que el tercer moment es percep amb molta més intensitat. En aquest capítol s'utilitza aquesta estratègia, ja que el lector s'ha posat en guàrdia perquè pensa que el personatge que hi ha a la casa d'en Carles és en Kurt, però tot seguit comprova que es tracta de la presència inofensiva del psiquiatre, i després se sorprèn perquè l'Anna és ostatge de l'assassí i es troba en perill (tot i que el títol ja ho anuncia).

2. En Carles es mostra molt crític amb la psiquiatria —anteriorment, havia utilitzat l'expressió *rosegacervells* per referir-se a un psicòleg—, i més especialment amb la branca de la psicoanàlisi, teoria creada per Sigmund Freud al final del segle XIX.

En aquest capítol, el descriu com una *caricatura de cadell freudià*, expressió que pretén restar-li seriositat, credibilitat i maduresa professional, i arbora el llibre *El crepuscle d'un ídol* de Michael Onfray, un filòsof francès que enderroca la teoria de Freud com a ciència i la relega a teoria filosoficopsicològica.

3. El psiquiatre és clau perquè, d'una banda, porta en Carles amb cotxe fins a casa de l'Anna, i, d'aquesta manera, hi arriba més ràpidament (seguint l'instint d'observar la dèria d'en Carles), i, de l'altra, perquè quan entra a casa de la noia acapara l'atenció d'en Kurt i permet que en Carles premi el localitzador d'en Poirot que ja duia convenientment codificat.

4. *Don Giovanni* recrea el mite de don Joan, el noble jove, arrogant i promiscu famós per les seves conquestes amoroses que va crear l'escriptor castellà Tirso de Molina. En aquesta òpera, Mozart dona un to còmic a la tragèdia.

Anteriorment, en Kurt ha anomenat «casanova» en Carles, fent referència al fet que està enamorat de l'Anna.

SOLUCIONARI

5. Del pare d'en Carles, en Joan Motta, que també és un amant de l'òpera.
6. El veritable problema d'en Kurt es fa evident en la pàgina 124, quan parla amb en Poirot i nega absolutament la seva condició: veu en Poirot com un personatge de ficció fora del seu element, fet que no reconeix en ell mateix.
7. a) Si l'eternitat és un temps llarg i infinit, no s'hauria de parlar de final com si tingués un inici i una fi.
b) Resposta oberta.
8. a) El mirall que fa aparèixer en Poirot és l'obertura que connecta els dos mons.
b) En Carles el travessa involuntàriament, empès pel malvat Kurt Süskind; l'Anna, enamorada d'en Carles, el travessa perquè no vol deixar sol el noi en una dimensió en la qual en Poirot no sap si es pot perdre ni quines conseqüències pot arrossegar; el detectiu belga el travessa perquè vol resoldre el problema, i el psiquiatre Jaume Manresa, que està superat per tot el que ha vist i ha viscut i que pensa que s'ha tornat boig, s'hi recolza pensant trobar-hi una superfície dura.
c) Aquest episodi remet al llibre *Alícia en terra de meravelles* de Lewis Carroll, en el qual la protagonista travessa un mirall per trobar una altra dimensió on les coses no funcionen com en la seva realitat. Si explorem més el mite, els nois i les noies poden adonar-se que també J. K. Rowling explota aquest recurs en la saga de Harry Potter amb el mirall que permet observar els somnis o desitjos més íntims.
9. En Kurt Süskind ha sortit per la porta quan en Carles ha travessat el mirall, aprofitant la confusió que ha generat.
10. L'únic que resta al pis de l'Anna: el Ros, el gos, un detall que aporta comicitat.
11. La forma francesa *s'il te plaît* equival a la forma catalana *si et plau*, i en totes dues cal fer la concordança del pronom de l'expressió amb el context en què s'usa. En francès, com en català, *si vous plaît* queda com a expressió fixada, fins al punt que molts parlants oblidin fer-ne la concordança. En el cas del català, els mitjans de comunicació han resolt aquest problema amb la forma contreta *sisplau*.
12. Les expressions:
- Treure l'aigua clara (de quelcom) (p. 118): resoldre un problema, un entrellat.
  - Agafar algú amb els pixats al ventre (p. 119): sorprendre, trobar desprevingut.

SOLUCIONARI

- Com més serem, més riurem (p. 121): com més gent hi ha, és més fàcil divertir-se; com més gent, millor.
- Passar-la magra (p. 122): passar-ho malament; també es diu de vegades *ballar-la magra*.
- De pa sucat amb oli (p. 123): de poca importància, de baixa qualitat, de poc valor.
- Treure les castanyes del foc (p. 126): resoldre una situació compromesa acceptant-ne el risc.

Capítol 14

1. La llista segueix l'ordre d'aparició de les novel·les, per això hi ha espais en blanc. Es tracta que l'alumnat vagi adonant-se que hi ha una evolució en el recorregut: primerament és l'aventura de caure en una història, per poder establir progressivament un diàleg sobre la creació amb els personatges de ficció que li fan comprendre la seva realitat d'una forma diferent i molt més àmplia; és a dir, les primeres aventures no alteren la seva personalitat, però les darreres sí, de manera que el personatge d'en Carles va arrodonint-se i esdevenint més complet, ja que va adquirint una visió del que implica l'existència molt més filosòfica (i per extensió d'en Carles, també nosaltres com a lectors).

Entra en la història com a personatge	És un element aliè a la història
<i>El Petit Príncep</i> d'Antoine de Saint-Exupéry (p. 129): hi entra com el personatge de l'autor, l'adult que es troba amb el príncep que dóna nom al conte.	<i>Moby Dick</i> de Herman Melville (p. 131): el mariner supervivent, l'Ismael, no el reconeix com a personatge ni el deixa entrar al bot salvavides conscient que això alteraria el final de la novel·la.
<i>Històries extraordinàries</i> d'Edgar Allan Poe (p. 136): pren la forma del protagonista del conte «El pou i el pèndol», amb l'angoixa que tasta en Carles en saber que ha de recordar què feia el personatge per poder salvar la vida.	<i>La metamorfosi</i> de Franz Kafka (p. 134): no pren la personalitat d'en Gregor, sinó d'una altra persona que hi ha a la seva habitació. La germana d'en Gregor li parla amb normalitat, sense que això alteri la història ni un mil·límetre.
<i>Els viatges de Gulliver</i> de Jonathan Swift (p. 138): pren la forma d'en Gulliver, atès que es troba lligat a terra pels lil·liputencs.	
<i>La plaça del Diamant</i> de Mercè Rodoreda (p. 141): en Carles pren la forma d'en Qui-met, el futur marit de la Natàlia o Colometa.	

SOLUCIONARI

Entra en la història com a personatge	És un element aliè a la història
<i>El tres mosqueters</i> d'Alexandre Dumas (p. 143): aquí pren la forma de D'Artagnan.	<i>Els tres mosqueters</i> : al final del passatge, els tres mosqueters han pres consciència que són personatges i no reconeixen en Carles com a D'Artagnan.
	<i>Odissea</i> d'Homer (p. 145): pren la forma d'un naufrag que Ulisses es troba, però no és cap personatge original de l'obra.
<i>L'illa del tresor</i> de Robert Louis Stevenson (p. 149): pren la forma d'en Jim Hawkins, el protagonista que es trobarà amb el pirata Long John Silver.	<i>L'illa del tresor</i> : igual que ha passat amb l'obra de Dumas, al llarg del diàleg deixarà de ser en Jim i passarà a ser reconegut com un personatge forà que no forma part realment de la novel·la.
	<i>Vint mil llegües de viatge submarí</i> de Jules Verne (p. 152): aquí en Carles és la personalitat que busca en Poirot, disfressat del capità Nemo, que va ser el seu avatar anterior.
<i>El gos dels Baskerville</i> d'Arthur Conan-Doyle (p. 156): pren la forma de Sir Henry, el personatge que Holmes utilitza d'esquer per revelar el misteri del gos fantasma.	
<i>El nom de la rosa</i> d'Umberto Eco (p. 158): en Carles adopta la forma del personatge d'Ado, l'acompanyant d'en Guillem de Baskerville.	<i>El nom de la rosa</i> : en Carles supera la seva condició de personatge lligat a les aventures de l'abadia per establir un diàleg amb en Guillem de Baskerville, en el qual el personatge acaba fent-li de conseller sobre la seva relació amorosa amb l'Anna.
<i>Tirant lo Blanc</i> de Joanot Martorell (p. 162): en Carles adopta la forma d'en Tirant, en el mític episodi en què es declara a la Carmesina.	
	<i>L'Horlà</i> de Guy de Maupassant (p. 163): no hi entren com a personatges ni en Carles ni l'Anna; simplement en volen l'escenari.

SOLUCIONARI

2. La forma de traslladar-se d'una dimensió a l'altra a través d'un mirall remet automàticament a la novel·la *Alícia en terra de meravelles* de Lewis Carroll, tal com s'ha avançat en el capítol anterior.
3. Fa servir la comparació de l'aparell mòbil en un avió: l'avió seria la narració i ell correspondria al telèfon mòbil, ja que el seu ús provoca distorsions i alteracions en el funcionament del mitjà de transport.
- 4.

Títol	Alteracions
<i>El Petit Príncep</i>	El petit príncep deixa de ser un personatge reflexiu i idealista i passa a ser pragmàtic i materialista.
<i>Moby Dick</i>	Provoca un nou diàleg amb l'Ismael, però no genera cap alteració en la història pròpiament dita.
<i>La metamorfosi</i>	No provoca cap alteració que afecti el curs de la història, perquè, com s'ha dit abans, la germana d'en Gregor li parla amb normalitat, encara que no adopta la forma de cap personatge propi de la narració. De fet, segueix l'estil de Kafka, que veu com a normal la anormalitat més absoluta (una altra persona a casa seva i encomanada pel mal de transformar-se en insecte).
<i>El pou i el pèndol</i>	Encara que en Carles recorda el que el personatge ha de fer per alliberar-se del pèndol assassí, la història s'altera fent que hi hagi campanyes sanitàries de desratització durant la Inquisició i que no hi hagi cap rosegador que pugui salvar-lo desfent-li les cordes olioses.
<i>Els viatges de Gulliver</i>	S'altera la història original en el moment que els centaures que el protagonista havia de trobar en el tercer viatge són a l'illa del primer viatge, on hi ha els nans.
<i>La plaça del Diamant</i>	La història s'altera perquè no hi ha la mítica persecució que tanca el primer capítol de la novel·la de Mercè Rodoreda, sinó que hi ha un passeig pel barri de Gràcia en el qual la Colometa també adopta una altra forma, la de l'Anna, l'amiga d'en Carles.

SOLUCIONARI

Títol	Alteracions
<i>Els tres mosqueters</i>	La història s'altera perquè en Carles, intentant evitar la confrontació amb l'Athos, en Porthos i l'Aramis, els avança totes les aventures que hauran de prosseguir en el seu llibre, fet que desperta la consciència de personatge dels tres mosqueters i també la seva ira.
<i>Odissea</i>	En aquest cas, sembla que la seva intervenció sigui clau perquè la història es desenvolupi tal com l'autor la va escriure, ja que avisa l'Ulisses dels perills que trobarà en la immediatesa i això assegura que serà fidel al relat d'Homer.
<i>L'illa del tresor</i>	El pirata amb qui parla de seguida percep que en Carles no és realment en Jim Hawkins, encara que l'hagi reconegut com a tal inicialment, i pren consciència que forma part d'una història de ficció. És important aquesta alteració perquè aquí és on pren el nom de <i>ficcionauta</i> , que és la denominació que dóna títol a la novel·la d'en Miquel Pujadó, i li donen l'objecte (una moneda, un dobló d'or) que necessitarà per vèncer en Süskind.
<i>El gos dels Baskerville</i>	No hi ha cap alteració: simplement serveix per connectar el personatge que el lector coneixerà posteriorment, en Guillem de Baskerville, amb en Sherlock Holmes.
<i>El nom de la rosa</i>	Tal com s'ha dit en la pregunta 1, en Carles supera la seva condició de personatge lligat a les aventures de l'abadia per establir un diàleg interessantíssim amb en Guillem de Baskerville sobre el procés de creació literària i fer alhora una comparació amb l'origen de qualsevol univers, incloent-hi el físic. Estableixen un debat metafísic sobre la pròpia existència.
<i>Tirant lo Blanc</i>	No hi ha cap alteració de la novel·la. És simplement l'exemple que en Guillem de Barskerville posa a en Carles sobre el fet que hi ha cavallers ben notables que també han estat maldestres en el vessant amorós i sobre com es pot declarar romànticament a la seva Anna.
<i>L'Horlà</i>	No hi ha ben bé una alteració de l'obra. Simplement, se n'aprofita l'escenari per fer el traspàs del Magma a la Dimensió Creadora.

SOLUCIONARI

5. En Carles rep tres missatges del centre de control del Magma:

- a) El primer missatge el rep a través del centaure d'*Els viatges de Gulliver*, que li dona ànims [«M'han enviat del Magma per dir-te que ho estàs fent força bé i que no defalleixis» (p. 139)] i també per dir-li que ha d'aconseguir alguna cosa, terme abstracte, que li pot fer servei en la seva lluita contra en Kurt Süskind [«No t'ho puc dir exactament, però els d'allà dalt creuen que aquí dins pots aconseguir alguna cosa que et permetrà expulsar a qui ara anomenem Kurt Süskind de la Dimensió Creadora» (p. 139)].
- b) El segon missatge el rep a través de l'Anna, la seva amiga, que ha adoptat la personalitat de la Colometa en *La plaça del Diamant*, en què li aclareix que allò que el centaure ha dit que ha d'aconseguir per vèncer en Süskind no és tan abstracte, sinó que és un objecte (per tant, físic).
- c) El tercer missatge el rep directament d'en Poirot, sota l'aparença del capità Nemo, el qual li resumeix breuement la situació.

6. a) Una paradoxa és un enunciat o raonament que porta a dues conclusions aparentment contradictòries.

- b) El taüt que un mariner s'havia fabricat per a quan morís esdevé un bot salvavides per a un altre, de manera que un símbol de la mort esdevé un mitjà de supervivència.

7. Sí, té tota la raó, ja que els responsables o portaveus del Magma mai no li asseguren que se'n sortirà sense conseqüències. El centaure, en el seu primer missatge, diu: «En teoria, a un ésser de la Dimensió Creadora no li pot passar res aquí dins» (p. 140). La «teoria» és la paraula clau que provoca dubtes, perquè se sap que qualsevol hipòtesi pot ser modificada, o fins i tot revocada, per l'experiència. De fet, el mateix Houyhnhnm reconeix en la pàgina 140 que els del Magma ho tenen tot controlat, però no poden estar segurs de tot al cent per cent.

Més endavant, en Poirot diu a en Carles que no sap si pot morir en un món de ficció, que certament la narració l'expulsa quan arriba a una situació límit, però que tot plegat és una situació nova i que no pot assegurar res del que pot passar. A més, afegeix que estarà pendent de la seva evolució al Magma i que l'avisí si el necessita, però alhora li explica que se'n va a la Dimensió Creadora per protegir en Joan Motta d'en Kurt; evidentment, un detectiu, per més de ficció que sigui, no pot ser a dos llocs alhora... Finalment, quan ja són novament a casa de l'Anna, al final del capítol, en Poirot confessa que no les tenia totes, perquè molt pocs éssers reals s'han passejat pel món de la ficció i n'han sortit indemnes.

8. La mateixa porció de Magma ha creat dos avatars: en Poirot i el capità Nemo.

Si els alumnes busquen informació sobre el personatge del capità Nemo, s'adonaran dels punts en comú que té amb l'episodi de l'*Odissea* que es reproduïx en la novel·la. En Carles aconsella a l'Ulisses que digui que el seu nom és Ningú per tal que en Polifem, el gegant d'un sol ull, no el reconegui; en llatí, *nemo* també vol dir 'ningú'.

SOLUCIONARI

Encara que són personatges molt diferents, en Nemo també és un home que fa del raonament la seva virtut, un home extremament culte. Com en Poirot, en Nemo no és un personatge d'un sol llibre (encara que només sortirà en dues novel·les: *20.000 llegües de viatge submarí* i *L'illa misteriosa*). Tant l'un com l'altre fan una vida retirada de la mundanitat, reclusos en el seu enginy i la seva forma acurada de fer. En Poirot arriba a Anglaterra refugiat de la Primera Guerra Mundial i no dóna informació sobre els seus orígens (si ho fa alguna vegada, es tracta d'informació falsa que utilitza com a estratagema per fer parlar el sospitós que té davant) i en Nemo també amaga els seus orígens, encara que finalment es descobreix que és fill d'un rajà de l'Índia.

9. Resposta oberta.
10. L'objectiu és que pateixi un procés similar al d'en Kurt, que consisteix a assimilar al màxim la dimensió en la qual és forà. En Kurt està vivint en la Dimensió Creadora i s'hi està empeltant perquè hi està immers, igual que està fent en Carles en la Dimensió de ficció, o Magma, en la qual està cada cop més immers.
Si es relaciona aquest fet amb l'evolució que es percep en l'activitat 1 d'aquest capítol, es veu que en Carles és cada cop més capaç de superar el personatge que ocupa i establir un diàleg coherent que l'autor responsable de l'obra en què ha caigut no ha escrit mai. D'aquesta manera, cada cop té un coneixement més ampli de la concepció i dels elements comuns de totes dues dimensions.
11. L'Anna és el personatge protegit pels responsables d'aquesta dimensió. Esdevé una misatgera per a en Carles (li diu que ha de prendre un objecte que necessitarà més endavant) i també una pista per saber el moment en què han de tornar a la seva dimensió original, mentre que el personatge abandonat és el psiquiatre, el doctor Manresa, del qual han perdut qualsevol pista.
12. La incògnita que tanca el capítol és què pretén fer en Carles per atreure l'atenció d'en Süskind, ja que en Poirot no pot captar-lo perquè cada cop pertany més a la Dimensió Creadora.
13. a) Descriu la sensació de cremor que deu sentir en Carles quan se submergeix a l'aigua i se li acaba l'oxigen.
b) El terme *aede* és un terme que s'utilitzava en l'antiga Grècia per referir-se a una persona que componia poesies i les cantava en les trobades o festes. Equivaldria al concepte *trobador* propi de l'edat mitjana.
c) El terme *negatiu* és un vocable que procedeix del món de la fotografia i que designa un film que mostra els clars i els obscurs inversament als que mostra la fotografia impresa. Així en Kurt i en Carles tindrien la mateixa relació de complementarietat inversa.

SOLUCIONARI

d) L'expressió fa referència al fil que l'Ariadna va donar a en Teseu quan va entrar al laberint del minotaure per assegurar-se que sabia tornar un cop hagués derrotat el monstre. L'expressió d'en Poirot aquí expressa que la imaginació és un laberint molt complex del qual s'ha de saber sortir per no confondre realitat i ficció.

14. – *Entrez!* (p. 152): entreu!

- *Mon cher ami* (p. 153): el meu estimat amic.
- *Doucement* (p. 153): literalment vol dir 'dolçament', però s'utilitza en el sentit de 'lentament', 'a poc a poc'.
- *C'est ça* (p. 154): és això; ja és això.
- *Soyez les bienvenus* (p. 165): sigueu benvinguts.
- *Mes amis!* (p. 165): amics meus!
- *Mon garçon* (p. 166): literalment 'el meu noi', tot i que en català equivaldria a 'fill meu'.
- *Dangereux* (p. 166): perillós.

Capítol 15

1. En Carles segueix escrivint la novel·la i fa que el seu personatge, en Kurt Süskind, emmalalteixi automàticament quan senti òpera, la seva gran afició. En Poirot creu que és un estratagema excel·lent perquè si en Kurt està furiós i rabiós, perd la seva arma més efectiva, que és la capacitat de raonament; per tant, és més fàcil que cometi un error i que el puguin enxampar, tal com es desprèn de les paraules del detectiu belga de la pàgina 168: «Has fet que el seu cos no suporti allò que més s'estima: la música. Deu estar enfollit de ràbia, i això vol dir que, més d'hora que no pas tard, cometrà un error.»

2. a) *Rigoletto* de Giuseppe Verdi: tracta d'un bufó que fa de còmplice del seu amo, el qual es dedica a seduir diferents dones i abusar-ne, encara que per fer-ho hagi d'assassinar els seus pares, marits o germans. Al final, *Rigoletto* és víctima de la seva pròpia afició, ja que la seva estimada i secreta filla serà una de les noies escollides pel duc. D'aquesta manera, el bufó participarà en la mort d'aquella a qui més estima.

En certa manera, es pot comparar amb en Kurt Süskind, perquè malgrat que l'afició a l'òpera és el que li causa més plaer a la vida, decideix posar una bomba al Liceu encara que fereixi el temple d'aquesta art juntament amb els que comparteixen la seva admiració. De fet, l'òpera pot esdevenir l'arma de la seva pròpia destrucció.

b) *Aïda*, també de Verdi: Aïda és una esclava etiòp al servei d'Amneris, filla del faraó d'Egipte, i ambdues estan enamorades de Radamés, cap dels exèrcits egipcis. Per la gelosia d'Amneris i la desconfiança del pare d'Aïda, aquesta traeix la confiança de Radamés, de manera que ambdós acaben condemnats a morir sense gaudir de l'amor que comparteixen.

SOLUCIONARI

També l'argument d'aquesta òpera parla de persones que traeixen el que més estimen, com farà en Süskind amb l'òpera i el seu temple.

- c) *Guillem Tell* de Gioachino Rossini: recrea la vida del llegendari heroi que va desencadenar la independència de Suïssa. És particularment famós el moment en què Tell desafia el rei d'Habsburg i aquest el commina a demostrar la seva habilitat amb la ballesta fent punteria a una poma col·locada damunt del cap del seu fill. Després de sortir-se'n amb èxit, el monarca pregunta a Tell el perquè d'una segona fletxa que té a punt per disparar. L'heroi respon amb sinceritat i li confessa que era per disparar al cor reial, en cas que el seu fill hagués resultat ferit. Aleshores, decideixen arrestar-lo, però aconsegueix fugir. Finalment, encapçalarà l'alçament dels helvètics contra la dominació ària.

És prou significatiu que en Santiago Salvador hagués escollit aquesta representació per a l'atemptat que va perpetrar al Liceu el 1893.

- d) *Le grand macabre* ('El gran macabre') de György Ligeti: com el mateix Poirot diu, el protagonista és la Mort. El pare d'en Carles defensa d'anar-la a veure per viure una experiència d'avantguarda: l'òpera de Ligeti és una resposta a l'antiòpera *Staatstheater* de Mauricio Raúl Kagel, de manera que la defineix com una «anti-antiòpera». És molt significatiu que l'autor l'hagi escollida per acollir el desenllaç de la novel·la, ja que el tema és la mortalitat, allò que en Süskind està evitant constantment des que s'escapa del seu món de ficció.

3. Sí, perquè s'ha comunicat amb en Carles a través d'un mirall, del somni i de dos electrodomèstics: primer, la nevera, que des d'aleshores causa un cert respecte a en Carles, i després, el microones, des del qual li fa arribar l'amenaça de l'atemptat.
4. Una personificació. Google és un cercador, una eina informàtica, un dels principals recursos de recerca d'informació. En Carles li atorga una figura humana quan li diu «senyor» i quan diu «Google» com si fos un cognom.
5. Les bombes que va utilitzar eren les anomenades Orsini (nom que prové del seu inventor italià), que fan servir el mercuri com a detonant i combustible.
6. Una de les òperes més famoses de Wagner és *La valquíria*, que pertany a la tetralogia *L'anell del nibelung*, la qual conté el passatge de la cavalcada de les valquíries, unes guerres molt belles i de gran fortalesa, pròpies de la mitologia escandinava.

Capítol 16

1. En Kurt comet un altre assassinat perquè les entrades al Liceu estan exhaurides. En aquesta ocasió, mata un home per l'esquena per prendre-li l'entrada, i resulta que la seva butaca està molt ben situada, ja que és a la cinquena filera de la platea.

SOLUCIONARI

2. No es poden atribuir aquest tipus d'emocions a en Kurt, que es mostra tothora molt fred. Decideix salvar en Joan Motta perquè aquest està assegut a la fila set, de manera que rebrà segur l'impacte de la bomba que ha col·locat al teatre. A en Kurt li interessa tenir un estatge per tenir totalment controlat en Carles, el seu Desvetllador.

3. El primer objecte, que porta en Poirot, és un modificador mental, un objecte que emet un raig verd que modifica temporalment la percepció visual al gust del posseïdor. En aquesta aventura permet que el detectiu i els dos nois entrin al Liceu malgrat que no tenen entrada i també que es puguin desempallegar de la pistola de l'ajudant de comissari, en Carner, que la confon amb una serp.

L'altre objecte és la moneda d'or que el pirata John Silver havia donat a en Carles quan aquest era al Magma. En el moment de màxim perill, la moneda pren una temperatura roenta que atreu l'atenció d'en Carles i emet una brillantor especial mentre deixa anar tots els personatges de ficció que s'havien encreuat amb el Desvetllador al llarg del capítol 14 i que intenten convèncer en Kurt que torni a la seva dimensió. En Poirot li aconsella que llanci la moneda contra en Süskind, la qual se li enganxa al front i provoca la seva absorció. La moneda que ha digerit l'assassí és retornada a en Poirot, que l'ha de dur novament al Magma.

4. Un col·lectiu és el públic del Liceu, del qual es fa burla o es critica sovint perquè teòricament representa el sector culte de la societat que entén l'art però que, més sovint del que es voldria, no entén el que veu i acut al Liceu com un acte d'esnobisme.

En aquest episodi es desenvolupa tot el desenllaç de l'aventura ideada per en Miquel Pujadó a la platea del teatre i sense que tingui res a veure amb l'òpera de Ligeti. El públic que estava xiulant i aplaudint esquizofrènicament l'obra original ara segueix amb atenció i aclama entusiasmat el que no té res a veure amb la creació antioperística sense percebre en cap moment que n'és un element forà (malgrat que no té música i és directament en català). Tanmateix, també es pot llegir com una crítica a l'art d'avantguarda que tensa tant els contraris a l'escenari que provoca la dispersió de l'espectador.

L'altra crítica, ben sovintejada en la novel·la detectivesca, és la policia que es presenta francament inepta per resoldre el cas i que, de seguida, queda fora de combat. El comissari Clavero perd el coneixement per culpa del cop de puny que li dóna en Süskind i l'ajudant, en Carner, perd l'arma quan la confon amb un escurçó. Tots dos tenen una influència nul·la en el desenllaç de la història.

5. Resposta oberta. Tanmateix, és cert que hi ha personatges que han generat més literatura de la que originalment van crear els seus autors. En són dos exemples ben clars els personatges d'en Poirot i d'en Sherlock Holmes, sobre els quals se segueixen fent sèries, còmics, contes o pel·lícules que contenen nous enigmes, sense trair, però, la seva idiosincràsia.

SOLUCIONARI

6. L'infern identifica la butxaca interior d'una americana o gec.
7. Conjunt de coses o accions confuses i males de resoldre, enrenou.
8. *Fer un cop de cap* significa prendre una decisió.

Capítol 17

1. Tancat, com acostuma a ser tradició en les novel·les detectivesques, en les quals no es deixa cap fil temàtic sense resoldre.
2. En Jaume Manresa ha passat a ser el personatge principal de *Les Psy*, abreviació que identifica «Els psiquiatres» en un còmic de producció francobelga creat el 1992 per Bédou (dibuixant) i Raoul Cauvin (diàlegs) i que va ser publicat per primera vegada en la revista *Spirou*. El còmic se centra en la vida i la feina d'un psiquiatre anomenat Dr. Medard, sempre en un to humorístic.

Segons diuen en Carles i l'Anna, sembla que el físic de Medard recorda el d'en Jaume Manresa, que se suposa que es deu haver fusionat amb el personatge.

3. a) *Spirou* és el nom d'una revista creada el 1938 per contrarestar l'allau de còmics nord-americans que estava arribant a Europa. El seu creador va ser el belga Jean Dupuis, que pretenia crear un còmic que defensés els valors humanistes i pròpiament europeus. Va trobar la col·laboració del dibuixant conegut com a Rob-Vel, que va crear també el personatge de Spirou, el qual té l'aparença d'un grum, sempre vestit d'uniforme vermell. La revista, que no es va interrompre ni durant la Segona Guerra Mundial, ha estat una gran plataforma per fer conèixer dibuixants i guionistes del món del còmic. Avui dia encara es continua publicant.
- b) André Franquin (1924-1997) és considerat, juntament amb Hergé, un dels pilars del còmic francobelga. Va ser el creador de les historietes de Spirou i Fantasio, del Marsupilami i del que va ser conegut a Catalunya com a Sergi Grapes.
- c) Maurice Tillieux (1921-1978) va ser l'autor del còmic *Gil Pupil·la*, un detectiu privat que treballa acompanyat d'un ajudant maldestre anomenat Sargantana i de la seva secretària Cirereta i amb la col·laboració de l'inspector de policia anomenat Crostó.
- d) Peyo és el pseudònim de Pierre Culliford (1928-1992), autor de còmic que va ser sobretot conegut per ser el creador dels barrufets i d'en Jan i en Trencapins.

Tenen en comú que totes les historietes que s'han esmentat van ser introduïdes per *Cavall Fort* durant els anys seixanta del segle passat.

SOLUCIONARI

4. L'element còmic del capítol és clarament la policia: el comissari Clavero i la seva desesperació davant la desaparició del cadàver duplicat i la resposta absurda del seu ajudant, en Carner, que creu que el pobre cadàver es devia estar avorrint...

5. El procés d'anar fent que en Kurt Süskind adopti avatars diferents per reeducar-lo en un procés que comença en el món vegetal (per aprendre la permanència, la paciència), que segueix en el món animal i que acaba en el món humà recorda en gran mesura la teoria religiosa oriental de la reencarnació, en la qual la roda de vivències en diferents formats fa progressar l'ésser fins que arriba al nirvana, estat suprem al qual pot arribar qualsevol ens.

6. En francès, la forma habitual d'acomiarar-se és l'expressió *au revoir*, que vol dir 'a reveure', mentre que la forma *adieu* equival a un adéu definitiu.

En aquest capítol, encara que en Poirot estarà en contacte amb en Carles i l'Anna a través de la literatura escrita o fílmica, no preveu que tingui cap altra interacció amb els nois.

7. Resposta oberta. Aquí en Miquel Pujadó planteja clarament una situació de *mise en abyme*, expressió francesa que fa al·lusió al procediment narratiu pel qual hi ha una narració dins d'una altra, com si fos un seguit de matrioixques o nines russes, fent evident el que ha estat passant des de l'inici de la novel·la, en què una ficció és dins d'una altra.

En Carles es planteja si, com en Süskind, que es va creure viu i que era una creació d'ell com a autor, ell mateix no és un personatge d'un altre autor.

Així doncs, els nois i les noies haurien de respondre que efectivament ell és un personatge de l'autor anomenat Miquel Pujadó. Per tant, el Desvetllador hauria esdevingut Magma, en realitat.

Capítol 18

1. a) Tres quartes parts del capítol estan escrites en primera persona del singular.

b) El mateix Miquel Pujadó.

c) En el desdoblament que pateix en Miquel Pujadó quan parla d'en Guillem de Baskerville, l'utilitza com un raonament que cal seguir per adonar-se tot seguit que en realitat és el seu propi raonament, ja que és ell mateix qui li ha fet dir tot el que ha sorgit en aquest llibre. Per tant, enfronta el lector també al procés que viu qualsevol autor de donar vida a un personatge i tractar-lo com algú que pren una existència pròpia i amb el qual l'autor pot dialogar, si l'ha construït prou sòlidament.

Aquesta evidència fa que es plantegi la pregunta que també es presentarà a l'alumnat si l'ha seguit en el sil·logisme: És ell també la creació d'algú altre encara que tingui la sensació que és real? (Aquesta pregunta es troba en el fons de qualsevol teoria religiosa i existencial.)

SOLUCIONARI

Ara és quan entra en acció el darrer paràgraf, que està escrit en tercera persona, i que fa que l'autor s'endinsi en una zona boirosa que recorda la zona de transició entre el Magma i la Dimensió Creadora. Aquí, doncs, en Miquel Pujadó fa servir el seu propi jo com a autor i com a personatge, abocant a una tensió extrema de la *mise en abyme* que hem comentat anteriorment.

DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Resposta oberta.
2. Resposta oberta.
3. Resposta oberta.
4. Resposta oberta.

AVALUACIÓ

1. a) Perquè va faltar a un examen de la carrera de Periodisme que està estudiant i el seu professor, en Gabriel Cabrera, li ha dit que, per recuperar-lo, ha de redactar el primer capítol d'una novel·la d'intriga per tal que demostrï que gaudeix dels dots que qualsevol periodista ha de posseir: domini de la intriga i domini del llenguatge.
b) En Kurt Süskind és l'implacable assassí que en Carles inventa per a la seva novel·la. És, efectivament, l'element disruptiu, perquè el fet que sigui un personatge d'un sol capítol d'una novel·la que mai no s'acabarà el condemna a restar sempre suspès en aquesta ficció. Com que pren consciència d'aquest fet, deixarà la dimensió de la ficció i entrarà en la dimensió real a la recerca del seu autor.

2. El Magma és una substància que aglutina una mena de consciència que potencialment pot esdevenir individual en la reencarnació en un personatge que s'hagi creat en la Dimensió Creadora. Al Magma, li dóna forma la imaginació.

La Dimensió Creadora és la nostra realitat, la de les persones que creen personatges i històries mitjançant la imaginació.

La zona de transició és la boira que separa les dues dimensions, la ficció i la creació. Es diu que els avatars tenen una por atàvica a tocar-la, una por induïda precisament per evitar que la traspassin, cosa que en Kurt ha superat i que és indicatiu de la seva força de voluntat per existir.

SOLUCIONARI

El Desvetllador és el creador, l'autor que dóna vida a un personatge i, per tant, desvetlla una part de la consciència del Magma.

3. La Júlia Cabanes de la ficció actua més despreocupadament, ja que no veu cap indicatiu d'amenaça per part del seu marit, al qual menysprea; en canvi, la Júlia Cabanes de la realitat, alertada pels fets misteriosos que s'esdevenen, actua amb estratègia ja que sospita un complot d'en Roger Picas.
4. En Kurt Süskind ha mort la Júlia Cabanes de la ficció i la de la realitat, en Roger Picas, dos policies, l'advocat, l'Olga Molina i un home que esperava per entrar al Liceu.
5. Primerament, li provoca un dolor intens escrivint-ho en la novel·la de la qual en Kurt encara forma part. Aquest dolor el sorprèn mentre es troba al restaurant del carrer Tallers. La segona vegada li crida l'atenció fent-lo sentir malalt quan escolta la seva estimada òpera. En totes dues ocasions en Süskind s'apropa al seu creador.
6. Resposta oberta.
7. La moneda, el dobló d'or, que li va donar el pirata John Long Silver quan estava caracteritzat com a Jim. La moneda permetrà absorbir en Kurt en la Dimensió Creadora per dur-lo novament al Magma.
8. En Jaume Manresa és el psiquiatre que persegueix en Carles per esbrinar quin trastorn pateix, seguint la petició del pare del noi, que està inquiet pels deliris que expressa. En Jaume Manresa tindrà un paper clau perquè ajudarà en Carles a arribar a casa de l'Anna quan en Süskind la té retinguda. A més, la seva actuació maldestra donarà temps a en Carles per cridar en Poirot per tal que els ajudi. Com en Carles i l'Anna, el psiquiatre traspasarà el mirall cap a la dimensió del Magma o ficció, on es quedarà caracteritzant un personatge del còmic *Les Psy*.
9. El final de la novel·la allarga encara més la situació de *mise en abyme*: la ficció dins la ficció dins la ficció. Si en Süskind és obra d'en Carles i en Carles és obra d'en Pujadó..., pot ser que en Pujadó també sigui obra d'algú altre? Això sembla que és així quan al final de l'epíleg parla un narrador en tercera persona i en Pujadó entra a la zona boirosa de transició.

SOLUCIONARI

ACTIVITATS DE REFORÇ

1. Resposta oberta. A tall d'exemple, us proposem aquestes fitxes per obres, encara que el contingut i les imatges que els alumnes vulguin transmetre és lliure i ha d'adaptar-se al nombre de persones que integren els grups i els recursos de què disposen:

EL PETIT PRÍncep

- **Autor:** Antoine de Saint-Exupéry.
- **Títol original:** *Le Petit Prince*.
- **Lloc i data de publicació:** Nova York, 1943 (dins el context de la Segona Guerra Mundial).
- **Argument:** un home que ha patit un accident d'aviació al desert es troba un nen que li explica les seves trobades amb diferents persones grans en diversos planetes.
- **Característiques:** es tracta d'una al·legoria que pretén que els adults observin i revisin la seva manera de viure i també que recuperin la innocència i la sinceritat de la infantesa.
- **Fragment** (del capítol 2): des de «Com que, de xai, no n'havia dibuixat mai cap [...]» fins a [...] «Guaita! S'ha adormit... Així és com vaig conèixer el petit príncep.» (Fragment extret del llibre de l'Editorial LAIA, 1981, traducció de Joan Xancó.)
- **Curiositat:** Hi ha monuments dedicats al petit príncep, talment com si hagués estat un personatge real, com, per exemple, a Terrassa.

MOBY DICK

- **Autor:** Herman Melville.
- **Títol original:** *The Whale* (primera edició); *Moby-Dick* (les següents).
- **Lloc i any d'edició:** Nova York, 1851.
- **Argument:** el vaixell balener *Pequod*, capitanejat pel capità Ahab, es llança a la persecució obsessiva i autodestructiva d'una gran balena blanca, un catxalot albi.
- **Característiques:** s'interpreta com una al·legoria contra el racisme o la xenofòbia.
- **Fragment** (de l'epíleg): des de «l aleshores, alliberat pel seu astuciosos ressort i, gràcies a la seva gran capacitat de flotació [...]» fins a «[...] vaig surar per un oceà bla com una complanta.» (Fragment extret del llibre de la Biblioteca bàsica d'El Periódico, 1984, traducció de Maria-Antònia Oliver.)
- **Curiositat:** l'obra està inspirada en dos fets reals: d'una banda, l'existència d'un catxalot albi a l'illa de Mocha, a Xile, al segle XIX, a la qual anomenaven Mocha Dick; de l'altra, l'aventura d'un vaixell balener anomenat *Essex*, que va ser atacat per un catxalot i que va naufragar; la tripulació supervivent es va refugiar a l'illa de Henderson, on va patir gana i set, fins al punt que va practicar el canibalisme.

SOLUCIONARI

EL POU I EL PÈNDOL

- **Autor:** Edgar Allan Poe.
- **Títol original:** *The Pit and the Pendulum*.
- **Lloc i any de publicació:** Filadèlfia, 1842.
- **Argument:** un home anònim és condemnat a mort després de ser jutjat per heretgia pels representants de la Inquisició.
- **Característiques:** Poe aprofundeix en les sensacions d'abandonament, desesperació i desesperança dels reus que saben que es dirigeixen a una mort segura.
- **Fragment:** Des de «No m'equivocava comptant amb la voracitat. [...]» fins a «[...] Percebia amb claredat que els lligams s'afluixaven.» (Fragment extret del llibre de la Biblioteca bàsica d'*El Periódico*, 2002, traducció de Joan Solé.)
- **Curiositat:** quan Poe va morir, es va publicar una esquela en el diari signada per un tal Ludwig, pseudònim de Rufus Wilmot Griswold, un editor i crític que sentia gran aversió per la persona i l'obra de Poe. Ludwig va publicar una autobiografia falsa de l'autor mitjançant la qual va difondre una sèrie de mites negatius sobre Poe com ara que era drogadoicte i depravat que va costar anys desmentir.

LA METAMORFOSI

- **Autor:** Franz Kafka.
- **Títol original:** *Die Verwandlung*.
- **Lloc i any de publicació:** Leipzig, 1915.
- **Argument:** Gregor Samsa és un comerciant de teles que viu amb la seva família. Un bon dia es lleva i s'adona que no pot moure's normalment i que tampoc no pot parlar perquè s'ha convertit en una panerola gegant. En lloc de preocupar-se per aquesta transformació, s'inquieta perquè no pot anar a treballar, ja que la seva família depèn del seu sou.
- **Característiques:** s'interpreta com un relat existencialista que subratlla la solitud de l'individu i la crueltat d'una societat allunyada dels valors humans.
- **Fragment** (en proposem l'inici): des de «Quan, un matí, Gregor Samsa va despertar-se d'uns somnis neguitosos, es va trobar al llit transformat en un insecte monstruós. [...]» fins a «[...] Les cames, molt nombroses i dolorosament primes en comparació amb el gruix que tenien abans, s'agitaven indefenses davant els seus ulls.» (Fragment extret del llibre de Clàssics de la Literatura Universal d'*El Observador*, 1992, traducció de Jordi Llovet.)
- **Curiositat:** el cognom de l'escriptor ha derivat en l'adjectiu *kafkià*, emprat sovint i que serveix per qualificar situacions absurdes que sobrepassen la comprensió racional.

SOLUCIONARI

ELS VIATGES DE GULLIVER

- **Autor:** Jonathan Swift.
- **Títol original:** *Gulliver's Travels*.
- **Lloc i any de publicació:** Londres, 1726.
- **Argument:** El capità Lemuel Gulliver és un viatger que explica els seus viatges fantàstics per indrets on coneix éssers extraordinaris, com, per exemple, Lil·liput, on els habitants són de mida tan petita que ell esdevé un gegant; com Bromdignag, on els habitants són tan gegants que ell esdevé un nan; com Laputa, on les persones només estan dedicades a la contemplació, o com el país dels Houyhnhnms, on els habitants tenen aparença animal però una magna capacitat racional i humana.
- **Característiques:** es considera una paròdia de les narracions de viatges típica de l'època i una gran crítica a l'ésser humà per la seva manera de comportar-se.
- **Fragment** (del capítol VIII de la tercera part): des de «L'amistat i la benvolença són les dues principals virtuts dels houyhnhnms [...]» fins a «[...] Un estrany que provinguí dels indrets més remots de la Terra és tractat igual que el més proper dels veïns i on sigui que vulgui anar un houyhnhnms sempre es troba com a casa seva.» (Fragment extret del llibre de Biblioteca Básica Salvat, 1969, traducció de Muntxa Farré a partir de la versió castellana de Juan G. De Luaces.)
- **Curiositat:** l'empresa informàtica Yahoo ha tret el seu nom de la denominació que els houyhnhnms donen als humans.

LA PLAÇA DEL DIAMANT

- **Autora:** Mercè Rodoreda.
- **Any de publicació:** Barcelona, 1962.
- **Argument:** La novel·la retrata la vida particular de la Natàlia mentre el rerefons històric passa per la República, la Guerra Civil i la postguerra.
- **Característiques:** l'autora utilitza la tècnica de l'escriptura parlada, fet que deriva en un estil narratiu planer que contrasta amb la profunditat de les emocions que descriu. La novel·la es considera un document de valua universal pel retrat de com la història amb majúscules afecta, modifica i altera la vida particular de l'individu.
- **Fragment** (del capítol I): des de «I vaig tornar a córrer. I ell al meu darrera. [...]» fins a «[...] al cap d'anys, encara de vegades ho explicava, la Colometa, el dia que la vaig conèixer a la plaça del Diamant, va arrencar a córrer i davant mateix de la parada del tramvia, ¡pata-plaf!, els enagos per terra.» (Fragment extret del llibre de Club Editor Jove, 1984.)
- **Curiositat:** la novel·la es va presentar al concurs literari del premi Sant Jordi amb el títol *Colometa* l'any 1960, però no va guanyar. Posteriorment, es va publicar gràcies a un dels membres del jurat, Joan Sales, amb gran èxit. Ha estat traduïda a més de quaranta idiomes i es considera una obra clàssica de la literatura universal.

SOLUCIONARI

EL NOM DE LA ROSA

- **Autor:** Umberto Eco.
- **Títol original:** *Il nome della rosa*.
- **Lloc i any de publicació:** Milà, 1980.
- **Argument:** El monjo franciscà Guillem de Baskerville i el seu ajudant Adso de Melk s'estan en una abadia, juntament amb altres representants polítics i religiosos, per discutir sobre la possible heretgia d'una nova branca de l'orde dels franciscans. Mentre són a l'abadia, tenen lloc una sèrie de crims que en Guillem de Baskerville investigarà i resoldrà.
- **Característiques:** es considera tot un homenatge a la filosofia, al mètode escolàstic i a la dialèctica pròpia de Sòcrates.
- **Fragment** (del final del Sisè dia, després de Terça, un diàleg entre en Guillem i l'Adso): des de «Sí. O potser no. El teu somni em sembla revelador perquè coincideix amb una de les meves hipòtesis. [...]» fins a «Un somni és una escriptura, i moltes escriptures no són sinó somnis.» (Fragment extret de l'edició «Llibres a mà» —iniciativa conjunta d'Ediciones Destino i Edicions 62—, 1985, traducció de Josep Daurella.)
- **Curiositat:** el títol de la novel·la prové de l'expressió llatina *stat rosa pristina nomine, nomina nuda tenemus* ('de la rosa original, només ens en queda el nom, només tenim noms buits'). La frase remet al mite platònic de la caverna segons la qual els homes no podem arribar a l'essència de les coses i ens hem de conformar a percebre'n la forma.

TIRANT LO BLANC

- **Autor:** Joanot Martorell.
- **Títol original:** *Tirant lo blanch*.
- **Lloc i any de publicació:** València, 1490.
- **Argument:** la novel·la retrata la formació i les proeses del cavaller Tirant lo Blanc fins a la seva mort a l'Imperi bizantí.
- **Característiques:** és una de les novel·les cavalleresques cabdals en la història de la literatura europea.
- **Fragment** (del capítol CXXVII): des de «Tirant es va posar la mà a la màniga, va treure el mirall [...]» fins a «[...] Llavors va entendre perfectament que la festa es feia per ella, i va quedar molt admirada que hom pogués declarar-se a una dama sense parlar.» (Fragment extret de l'adaptació de Teide «Tria de clàssics», a cura d'Isabel Grifoll, 1990.)
- **Curiositat:** *Tirant lo Blanc* és una de les poques obres que el capellà salva de la crema de la biblioteca del Quixot.

SOLUCIONARI

EL GOS DELS BASKERVILLE

- **Autor:** Sir Arthur Conan Doyle.
- **Títol original:** *The Hound of the Baskerville*.
- **Lloc i any de publicació:** Londres, 1901-1902 (va ser publicada per entregues).
- **Argument:** la novel·la gira entorn de la investigació de la mort de Sir Charles Baskerville i la llegenda que envolta la nissaga a fi de protegir el proper hereu, Sir Henry.
- **Fragment** (del capítol 14, «El gos dels Baskerville»): des de «De lluny, pel camí, vam veure com Sir Henry mirava enrere [...]» fins a «[...] Mai a la meua vida he vist córrer un home com ho va fer Holmes aquella nit.» (Fragment extret del llibre de Biblioteca Bàsica Salvat, 1970, traducció de Muntsa Farré a partir de la versió castellana de Ramiro Sánchez Sanz.)
- **Curiositat:** la novel·la recupera la llegenda d'un home anomenat Richard Cabell, conegut per la seva afició a la caça i la seva extrema maldat, que va viure al segle XVII. Es diu que, cada aniversari de la seva mort, apareix el fantasma d'un gos que udola al costat de la seva tomba.

L'ILLA DEL TRESOR

- **Autor:** Robert Louis Stevenson.
- **Títol original:** *Treasure Island*.
- **Lloc i any de publicació:** Londres, 1883.
- **Argument:** la novel·la relata les aventures d'en Jim Hawkins a la recerca d'un tresor amb el vaixell *La Hispaniola* comandat pel pirata Long John Silver.
- **Fragment** (del capítol XXVIII, «En el reducte enemic»): des de «[...] Silver donà un parell de pipades amb prosopopeia [...]» fins a «[...] i vet ací la història del dret i del revés: que no pots tornar amb la teua colla, perquè no t'hi volen; i si no és que formis una tripulació pel teu compte, o sigui amb un home sol, tu, hauràs d'enrolar-te amb el capità Silver.» (Fragment extret del llibre de l'editorial Bruguera *Els llibres del mirador*, 1984, traducció de Josep Vallverdú.)
- **Curiositat:** l'autor, Robert Louis Stevenson, va estar malalt durant gairebé catorze anys. Deia que escrivia aventures trepidants per compensar la immobilitat a la qual es veia confinat per culpa de la seva mala salut.

SOLUCIONARI

L'ODISSEA

- **Autor:** Homer (del segle VIII aC).
- **Argument:** és el relat de les aventures d'Ulisses o Odisseu, des que parteix de la conquerida Troia fins que torna a Ítaca, la seva terra, on l'esperen la muller i el fill: Penèlope i Telèmac.
- **Característiques:** el poema èpic parla de l'equilibri necessari entre el seny i la rauxa per dur les regnes de la vida i també fa una defensa de l'amor familiar davant la passió. És un clàssic que es troba a la base de moltes obres literàries i cinematogràfiques posteriors; fins i tot, se'n va fer una sèrie de dibuixos animats, de factoria japonesa, titulada *Ulisses 31*.
- **Fragment** (del cant IX): des de «M'has demanat, ciclop, que et diga amb quin nom em coneixen. [...]» fins a «[...] Tu, després dels companys: aquest serà el meu obsequi.» (Fragment extret del llibre de l'editorial Proa, 2011, traducció de Joan Francesc Mira.)
- **Curiositat:** novament, el títol de l'obra ha pres forma en el nostre llenguatge comú per indicar una aventura penosa i llarga.

ELS TRES MOSQUETERS

- **Autor:** Alexandre Dumas.
- **Títol original:** *Les trois mousquetaires*.
- **Lloc i any de publicació:** París, 1844 (publicada per entregues).
- **Argument:** D'Artagnan és un jove humil d'origen gascó que s'incorpora al cos de mosqueters perquè el seu pare coneix un dels capitans. D'Artagnan tindrà una entrada conflictiva amb els tres mosqueters Athos, Porthos i Aramis, però de seguida s'uniran en un seguit d'aventures contra diversos enemics, però especialment contra l'intrigant cardenal Richelieu.
- **Fragment** (del capítol «Quatre contra cinc»): des de «Però, què és això? —va exclamar. [...]» fins a «[...] Però a les dues —va dir D'Artagnan, que de seguida va afegir—: I ara que esteu junts, senyors, permeteu que us presenti les meves excuses més sinceres.» (Fragment extret de l'adaptació de Vicens Vives, 2008, a càrrec de Juan Bravo Castillo.)
- **Curiositat:** s'han fet també nombroses adaptacions literàries i cinematogràfiques d'aquesta novel·la. Una de les més destacades va ser una sèrie de dibuixos animats de coproducció britànica i japonesa titulada *Dogtanian* (traduïda al castellà com a *D'Artacan y los tres mosqueperros*), en què els protagonistes resseguien les aventures de Dumas, però amb aparença de gossos antropomòrfics.

SOLUCIONARI

L'HORLÀ

- **Autor:** Guy de Maupassant.
- **Títol original:** *Le Horla*.
- **Lloc i any de publicació:** París, 1886.
- **Argument:** després d'un viatge per mar, un burgès sent la presència d'un ens invisible que el persegueix i que el condueix cap a la bogeria. Aquest ens viu en medis líquids com l'aigua o la llet i sembla que es tracta d'un dels éssers extraterrestres que hi ha a la Terra per subjugar la ment humana i apoderar-se del planeta.
- **Fragment:** (des de «14 d'agost: —Estic perdut! Algú posseeix la meva ànima i la domina! [...]» fins a «[...] Estic clavat a la cadira; i la cadira està enganxada a terra, de manera que cap força no podria aixecar-nos». (Fragment extret del llibre de la Biblioteca Mínima de Quaderns Crema, 1999, traducció de Marc Bassets Claret.)
- **Curiositat:** l'autor va fer dues versions del relat publicades el mateix any: en una, és el protagonista qui escriu una carta al seu metge i, en l'altra, és el metge qui relata els fets del seu pacient. Les diferències, per tant, són més estructurals que no pas argumentals.

VINT MIL LLEGÜES DE VIATGE SUBMARÍ

- **Autor:** Jules Verne.
- **Títol original:** *Vingt mille lieues sous les mers*.
- **Lloc i any de publicació:** París, del 1869 al 1870 (per entregues).
- **Argument:** el biòleg Pierre Aronnax és un naufrag que acaba sent rescatat per en Nemo, el capità del submarí *Nautilus*. El capità informa Aronnax que mai més no podrà tornar a la seva terra, ja que ha descobert el secret del seu submarí i, per tant, l'obliga a restar amb ell i ser copartícip dels seus viatges sota el mar fins que topen amb l'immens remolí Maelstrom.
- **Fragment** (del capítol 8 «Mobilis in mobile»): des de «Aquell rapte, tan brutalment executat, s'havia dut a terme amb la rapidesa del llampec [...]» fins a «[...] Sens dubte, amb pirates d'una nova espècie que explotaven el mar a la seva manera.» (Fragment extret del llibre en format electrònic que es troba en aquesta pàgina web: http://es.wikisource.org/wiki/Veinte_mil_leguas_de_viaje_submarino. Traducció catalana de Muntsa Farré a partir de la versió castellana, de la qual no s'indica el traductor.)
- **Curiositat:** Jules Verne era un home molt aficionat a la ciència. El que més sorprèn és com es va anticipar a molts dels avenços de què gaudim actualment, com, per exemple, les comunicacions per telefonia mòbil o Internet, la televisió o la capacitat exploratòria de la medicina.

SOLUCIONARI

2. Resposta oberta.

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

1. Resposta oberta.

2. a) Eugène Vidocq (1775-1857): va ser un dels primers investigadors privats, vinculat a l'organisme francès Sureté Nationale (Seguretat Nacional). Vidocq va cometre força delictes, i, precisament, aquesta ambivalència en la seva figura va inspirar l'escriptor Victor Hugo per als dos principals personatges de la seva obra mítica *Les misérables* (Jean Valjean i Javert).
- b) Auguste Dupin: és un detectiu de ficció creat per Edgar Allan Poe protagonista de la cèlebre obra *Els crims del carrer Morgue*. Dupin és considerat l'antecedent de detectius posteriors com Sherlock Holmes, atès que el detectiu combina meravellosament intel·lecte i creativitat per arribar a resoldre els crims.
- c) Comissari Maigret: és el personatge creat per Georges Simenon, un comissari que protagonitza 103 històries entre novel·les i narracions curtes. Caracteritzat sempre per una pipa, aquest detectiu treballa a la Brigada Criminal de la policia de París. Combina a mitges un cert mètode i força intuïció; caracteritzat per una forma de ser més aviat melancòlica, se li insinua un cert alcoholisme.
- d) Perry Mason és un personatge de ficció creat per Erle Stanley Gardner. En realitat, és un advocat, però per demostrar la innocència del seu client, acaba fent de detectiu i resolent el crim seguint un mètode rigorós i deductiu. Sovint accepta clients només perquè l'enigma del cas és un repte per a ell, encara que gairebé no pugui cobrar honoraris. La seva adaptació a la televisió protagonitzada per Raymond Burr és molt famosa.
3. a) Andrea Camilleri: nascut a Itàlia el 1925, va fer de guionista en l'adaptació del comissari Maigret per a la televisió i va donar vida al comissari Montalbano, personatge que li va donar èxit i fama internacionals. Curiosament, el nom del protagonista de la seva sèrie de novel·les policiaques es va inspirar en l'escriptor barceloní Manuel Vázquez Montalbán, del qual parlem més endavant.
- b) Donna Leon: va néixer als Estats Units el 1942 però des del 1981 viu a Venècia. Va crear el personatge del comissari Brunetti, que viu i treballa a Venècia. Així doncs, la geografia urbanística aporta força originalitat a les seves novel·les, com també el fet que el comissari no sempre venç la corrupció de la seva ciutat, com seria el cas d'en Sherlock Holmes, que sempre resol els casos. Per això, el comissari Brunetti és una mica cínic.
- c) Stieg Larsson (1954-2004): escriptor suec que es va fer famós després de la seva mort per la saga *Millennium*, composta per tres novel·les que també s'han dut a la gran pan-

SOLUCIONARI

talla. En les seves novel·les, resolen els casos un tàndem d'investigadors una mica excèntrics: la Lisbeth Salander (que està inspirada en el personatge de la Pippi Calcesllargues) i en Mikael Blomkvist, que és el periodista d'investigació que li dona el contrapunt seriós.

4. Manuel Vázquez Montalbán (Barcelona, 1939-Bangkok, 2003) va crear un detectiu ple de matisos anomenat Pepe Carvalho, que va ser immortalitzat a la televisió per l'actor Juanjo Puigcorbé. Les novel·les que protagonitza són interessants, perquè retraten l'Espanya de la Transició, recreen Barcelona posant-la en el mapa de les ciutats literàries en el gènere negre i també per l'afició gastronòmica del protagonista. El nom del detectiu s'ha donat al premi que des de l'any 2006 l'Ajuntament de Barcelona concedeix a una obra del gènere policíac.
5. Resposta oberta. Tanmateix, Mortadel·lo i Filemó serien el vessant còmic del detectiu seriós (Filemó) que va acompanyat del seu ajudant una mica sapastre (Mortadel·lo), els quals treballen per a una organització d'espionatge (la TIA), inspirada en la seriosa CIA americana.

L'OPINIÓ DEL LECTOR O LA LECTORA

---

1. Resposta oberta.

PROPOSTES LÚDIQUES

---

1. Resposta oberta.